

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 19°, Αρ. 79. Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2019

“ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ”

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 19^ο, Τεύχος 79^ο, Ιούλιος - Σεπτέμβριος 2019

Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Εκδότης-Διευθυντής: Π. Λεούσης

Συντακτική Επιτροπή: Π. Λεούσης, Δ. Βαρελάς

Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση.

Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

Υπεύθυνος τυπογραφείου: “NO+ADO”, Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Γράμμα του προέδρου	1	Editorial	1
Οι εναερίτες	2	The linemen	2
Βέρα, το σύμβολο του γάμου	4	The wedding ring	4
Ο Γουτεμβέργιος και η τυπογραφία	6	Gutenberg and typography	6
Το γαϊδουράγκαθο	8	The thistle	8
Σκορβούτο, “Η ασθένεια των ναυτικών”	10	Scurvy, “The mariners’ disease”	10
Η χαρουπιτιά	12	The carob	12
Ο φάρος “Τουρλίτες” της Άνδρου	13	The lighthouse “Tourlites” of the Andros island	13
Η μακαρονάδα	14	The spaghetti	14
Η περιτομή	16	The circumcision	16
Borsalino. Το πιο διάσημο “καβουράκι”	17	Borsalino, the most famous men’s hat	17
Pony Express. Ένα ασυνήθιστο ταχυδρομείο	18	Pony Express. An uncommon post	18
Η πάπια μανδαρίνος	20	The mandarin duck	20
Το ναούρισμα	21	The lullaby	21
Το ατμόπλοιο “Μεγάλη Βρετανία”	22	The steamboat “Great Britain”	22
Μαζί, ένας επίσκοπος, ένας ραββίνος και ένας ιμάμης	23	Bishop, rabbi and imam, together on a stamp	23
Συλλογή “Η ιστορία της γραφομηχανής”	24	Collection “The history of the write machine”	24
Ανοικτή Επιστολή: Τα αερογράμματα	36	Open letter: Aerograms	36
Sally Ride, η πρώτη γυναίκα αστροναύτης των ΗΠΑ	39	Sally Ride, the first woman astronaut of the USA	39
Νέες εκδόσεις γραμματοσήμων Ελλάδας - Κύπρου	40	New stamp issues of Greece and Cyprus	40
Αχ! Αυτό το πλάνο: Από το μοτοποδήλατο		Thematic plans: <i>From the moterbike</i>	
στη μοτοσυκλέτα	43	to the motorcycle	43
Δικά μας και δικά σας νέα	44	Philatelic news	44

Εικόνα εξωφύλλου: Γραμματόσημα από το άρθρο “Βέρα, το σύμβολο του γάμου”.

“THE THEMATIC PHILATELIST”

Quarterly Journal. Year 19th. No 79, July - September 2019

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, D. Varelas

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

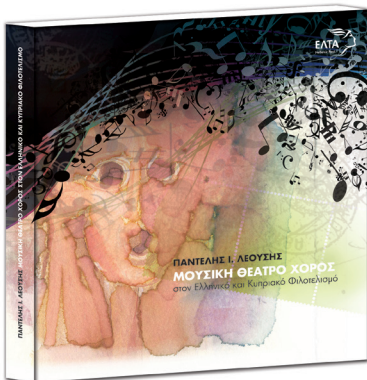
The journal is distributed gratis to the members

Annual subscription € 15. New members’ subscription € 5

Διοικητικό Συμβούλιο 2019-2020
Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος
Χρήστος Γκίκας Αντιπρόεδρος
Κώστας Χριστοδουλίδης Γ. Γραμματέας
Βασίλης Πετρόχειλος Ταμίας
Λίνος Κουντουράς Έφορος
Βασίλης Λιανός (Καλαμάτα) Μέλος
Φώτης Μόσχος (Ναύπακτος) Μέλος.

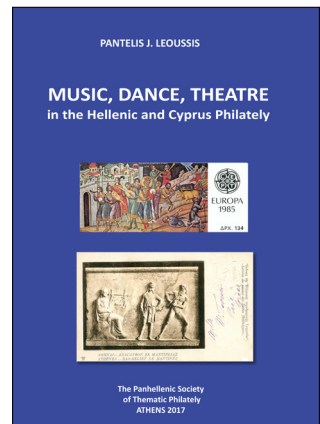
Εξελεγκτική επιτροπή:
Βασίλης Αποστολόπουλος
Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος
Ευάγγελος Ολύμπιος

(Έκδοση Ελληνικών Ταχυδρομείων)
BALKANFILIA 2016 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση του Συλλόγου μας)
BALKANFILIA 2016 Χρυσό
ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση του Συλλόγου μας)
ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο
EFIRO 2019 (Ρουμανία) Χρυσό

Ο **“Θεματικός Φιλοτελιστής”** έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILIA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό, BALKANFILIA 2012 Μεγάλο Αργυρό, ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ 2013
Μεγάλο Αργυρό, ΚΥΠΡΟΣ -ΕΛΛΑΔΑ 2014 Μεγάλο Αργυρό, EFIRO 2019 Μεγάλο Επίχρυσο

**Το γεγονός που όλοι περιμένουμε
και όλοι υποστηρίζουμε!**

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας:
www.thematic-philatelist.gr

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι.

Είναι αλήθεια ότι η ραστώνη του καλοκαιριού δεν ευνοεί ιδιαίτερα τις φιλοτελικές δραστηριότητες. Είναι η εποχή που δίνει προτεραιότητα στη θάλασσα, στα μπάνια, στις διακοπές.

Ίσως οι μόνοι φιλοτελιστές που παρέμειναν ενεργοί ήταν τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής της ΝΟΤΟΣ 2021. Η σοβαρότητα του εγχειρήματος δεν επιτρέπει μακρόχρονους εφησυχασμούς.

Το μόνο σημείο φιλοτελικής αναφοράς αυτής της περιόδου μας ήρθε στο μεταίχμιο καλοκαιριού και φθινοπώρου. Αναφέρομαι στην έκθεση EFIRO 2019 που διεξήχθη στο Βουκουρέστι από 19 έως 21 Σεπτεμβρίου. Ήταν εθνική με προσκεκλημένες τις χώρες Ελλάδα, Αλβανία, Βουλγαρία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σερβία και Ισραήλ, στην οποία λάβαμε μέρος με 11 εκθέματα (πλήρη αποτελέσματα στη σελίδα 44).

Η θεματική παρουσία μας σε αυτή την έκθεση ήταν μικρή. Δεν έχουμε εξάλλου συνηθίσει σε πολυάριθμες συμμετοχές. Ωστόσο, έστω και με ένα θεματικό έκθεμα και δύο φιλοτελικής φιλολογίας δεν τα πήγαμε άσχημα. Η «Μτεωρολογία» του Κώστα Χριστοδουλίδη που πραγματοποίησε την παρθενική της εμφάνιση εκτός συνόρων, πήρε τη μεγαλύτερη βαθμολογία από τα 24 εκθέματα θεματικού φιλοτελισμού που συναγωνίστηκαν. Απέσπασε επίχρυσο μετάλλιο με 83 βαθμούς. Καλά τα πήγε και η αγγλόφωνη εκδοχή του Εγχειρίδιου Θεματικού Φιλοτελισμού. Κέρδισε χρυσό, με 91 βαθμούς. Τέλος, ο «ενήλικος» πια Θεματικός Φιλοτελιστής (κλείνει οσονούπω τα είκοσι χρόνια του), πρόσθεσε στο παλμαρές του ένα μεγάλο επίχρυσο μετάλλιο.

Ωστόσο, παρά τα ευτυχή αυτά αποτελέσματα, δεν μπορεί κανείς να είναι ... ευτυχής. Παρά τις προσπάθειες του συλλόγου και του γράφοντος προσωπικά, παρά το «Εγχειρίδιο» και τις άλλες πηγές πληροφόρησης που υπάρχουν άφθονες στις μέρες μας, νέες θεματικές συλλογές δεν εμφανίζονται στον ορίζοντα. Φθάσαμε πια στο σημείο οι θεματικές συλλογές να μετριοούνται στα δάκτυλα του ενός χεριού. Πολύ λίγες για μια ολόκληρη χώρα όπως η Ελλάδα.

Καθώς μάλιστα δεν διαγράφεται στον ορίζοντα πρόθεση κάποιας εταιρείας να οργανώσει συναγωνιστική έκθεση ώστε να προκριθεί κάποια νέα συλλογή για την ΝΟΤΟΣ 2021, θα βρεθούμε πάλι μετρώντας στα δάκτυλά μας τις ίδιες και τις ίδιες συλλογές. Κρίμα!.

Με ευχές για καλό χειμώνα

Ο Πρόεδρος

Οι εναερίτες

Το να είσαι εργάτης επισκευαστής εναερίων γραμμών ηλεκτρικού ρεύματος και τηλεφώνου είναι μία ειδικότητα που δεν μπορεί να ασκήσει ο καθένας. Εκτός από την εξειδίκευση που πρέπει να αποκτήσει για να ασκήσει αυτό το επικίνδυνο επάγγελμα, πρέπει να διαθέτει ιδιαίτερα φυσικά προσόντα, όπως πολύ καλές φυσικές δυνάμεις και καθόλου υψοφοβία.

Η ειδικότητα του εναερίτη εμφανίστηκε στα μέσα του 19ου αιώνα, με την εξάπλωση του τηλεγράφου. Αρχικά, τα τηλεγραφικά καλώδια προσδένονταν σε δέντρα, αλλά γρήγορα υιοθετήθηκαν οι ξύλινοι στύλοι. Στη συνέχεια, με την εφεύρεση του τηλεφώνου και αργότερα με τον εξηλεκτισμό, οι εναερίτες έγιναν περισσότερο και ιδιαίτερα απαραίτητοι.

Όμως οι εργασίες σε καλώδια ηλεκτρικής ενέργειας είναι πιο επικίνδυνες από αυτές της τηλεγραφίας ή της τηλεφωνίας, εξαιτίας του κινδύνου ηλεκτροπληξίας. Μεταξύ της δεκαετίας του 1890 και της δεκαετίας του 1930, οι εργασίες των εναερίτων θεωρήθηκαν μία από τις πιο επικίνδυνες εργασίες,

καθώς τα ατυχήματα δεν ήταν σπάνια. Αυτό οδήγησε στο σχηματισμό εργατικών οργανώσεων που τους εκπροσωπούν και υποστηρίζουν την ασφάλειά τους, στη θέσπιση προγραμμάτων μαθητείας και στην καθιέρωση αυστηρότερων προτύπων ασφάλειας, αρχής γενομένης από τα τέλη της δεκαετίας του 1930.

Οι εναερίτες, ειδικά εκείνοι που ασχολούνται με ηλεκτροφόρα ηλεκτρικά συστήματα, χρησιμοποιούν ατομικό εξοπλισμό ως προστασία από ακούσια επαφή. Αυτό περιλαμβάνει μονωτικά γάντια από καουτσούκ, μανίκια από καουτσούκ, επένδυση με υαλοβάμβακα του κάδου ανύψωσης και προστατευτικές κουβέρτες. Όταν πρόκειται για εργασίες σε υψηλότερες τάσεις όπου τα γάντια δεν παρέχουν προστασία, τότε χρησιμοποιούνται ειδικά ραβδιά, γνωστά ως εργαλεία θερμής γραμμής ή ζεστά ραβδιά, με τα οποία οι εργασίες μπορούν να γίνουν από απόσταση.

Οι εναερίτες γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος λειτουργούν είτε με το ρεύμα σε τάση, είτε με τις γραμμές αδρα-

Μοζαμβίκη, Βραζιλία, Ερυθραία και πολλές χώρες από όλο τον κόσμο τίμησαν με γραμματόσημο την επικίνδυνη, αλλά τόσο πολύτιμη ειδικότητα του εναερίτη.

νείς. Μπορούν να εκτελέσουν μια σειρά από εργασίες που περιλαμβάνουν την εγκατάσταση ή αντικατάσταση εξοπλισμού διανομής, όπως πυκνωτές, μετασχηματιστές διανομής σε κολόνες, μονωτήρες και ασφάλειες. Για να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους χρησιμοποιούν σχοινιά, κόμπους και ειδικό εξοπλισμό ανύψωσης. Αυτές οι εργασίες εκτελούνται συχνά με πρωτόγονα χειροκίνητα εργαλεία, ιδιαίτερα όταν εκτελούνται σε αγροτικές ή ορεινές περιοχές, οι οποίες δεν είναι εύκολα προσπελάσιμες στα οχήματα μεταφοράς.

Οι γραμμές ηλεκτρικής ενέργειας που δεν είναι ενεργοποιημένες μπορούν και αυτές να είναι επικίνδυνες, καθώς μπορούν να ενεργοποιηθούν από άλλη πηγή, όπως η διασύνδεση ή η αλληλεπίδραση με άλλο κύκλωμα, ακόμα και όταν εμφανίζονται απενεργοποιημένες. Για παράδειγμα: Ένα κύκλωμα στάθμης διανομής υψηλότερης τάσης μπορεί να τροφοδοτεί αρκετά κυκλώματα διανομής χαμηλής τάσης μέσω των μετασχηματιστών. Εάν το κύκλωμα υψηλότερης τάσης είναι απενεργοποιημένο, αλλά τα συνδεδεμένα κυκλώματα χαμηλής τάσης παραμείνουν ενεργοποιημένα, το κύκλωμα υψηλότερης τάσης θα παραμείνει ενεργοποιημένο. Ένα άλλο πρόβλημα μπορεί να προκύψει όταν ενεργοποιημένα καλώδια ενεργοποιούνται μέσω ηλεκτροστατικής ή

ηλεκτρομαγνητικής επαγωγής από ενεργοποιημένα σύρματα σε κοντινή απόσταση.

Όταν οι εναερίτες εργάζονται στις γραμμές μετάδοσης υψηλής τάσης, λαμβάνονται ιδιαίτερα μέτρα. Καταρχήν, πρέπει να είναι μονωμένοι από το έδαφος (γειωμένοι). Φορούν ειδική αγώγιμη ενδυμασία που συνδέεται με την ενεργή ηλεκτρική γραμμή, οπότε η γραμμή και ο εναερίτης έχουν το ίδιο δυναμικό, επιτρέποντάς τους έτσι να αγγίζουν το καλώδιο.

Ωστόσο, ο εναερίτης μπορεί ακόμα να υποστεί ηλεκτροπληξία όταν ολοκληρώνει ένα ηλεκτρικό κύκλωμα, όπως για παράδειγμα όταν χειρίζεται τα δύο άκρα ενός σπασμένου αγωγού. Τέτοιες δύσκολες εργασίες συχνά πραγματοποιούνται με ελικόπτερο από ειδικά εκπαιδευμένους εναερίτες.

Μεμονωμένες εργασίες γραμμής πραγματοποιούνται μόνο για τάσεις επιπέδου μετάδοσης ρεύματος, και σπανιότερα για υψηλότερες τάσεις διανομής. Ωστόσο, υπάρχουν χώρες στις οποίες οι εναερίτες είναι εκπαιδευμένοι να δουλεύουν “ζωντανά” σε συστήματα διανομής χαμηλής τάσης, όπως συμβαίνει στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Αυστραλία. Στις ίδιες χώρες οι αντίστοιχες εργασίες σε συστήματα διανομής υψηλής τάσης πραγματοποιούνται από εξειδικευμένες ομάδες.

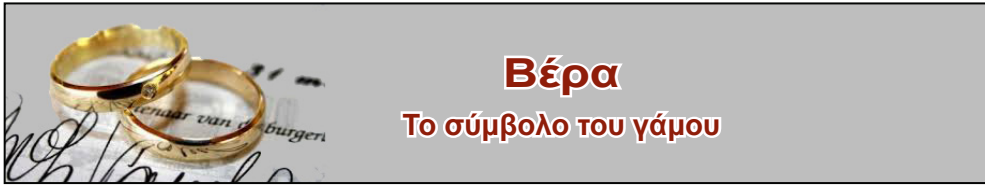
Παντελής Λεούσης

Ακόμα και στα χιόνια και στους πάγους του βορρά, ο εναερίτης πρέπει να αποκαταστήσει τη ζημιά.

Αμνηστικός φάκελος Ινδίας με σφραγίδα για την ασφάλεια στην εργασία και διακόσμηση εναερίτη.

Βέρα Το σύμβολο του γάμου

Τα πρώτα γνωστά παραδείγματα γαμήλιων δαχτυλιδιών είναι 6.000 ετών και εμφανίστηκαν στην αρχαία Αίγυπτο. Ήταν ροδέλες από κορμό κάνναβης ή καλάμι και ανταλλάσσονταν μεταξύ συζύγων. Οι Αιγύπτιοι έβλεπαν στα κυκλικά σχήματα ένα σύμβολο αιωνιότητας. Γι' αυτό και το δαχτυλίδι συμβόλιζε γι' αυτούς την αιώνια αγάπη.

Η συνήθεια να φοριέται το γαμήλιο δαχτυλίδι στο δάχτυλο του αριστερού χεριού εμφανίστηκε στους Αιγύπτιους στον 3ο αιώνα π.Χ., καθώς πίστευαν ότι μια φλέβα συνδέει αυτό το δάχτυλο κατευθείαν με την καρδιά (vena amoris = φλέβα της αγάπης).

Η δυτική παράδοση των γαμήλιων δαχτυλιδιών άρχισε από την Ελλάδα. Ήταν απλοί, σιδερένιοι δακτύλιοι και θεωρούνταν ως δέσμευση πίστης. Το έθιμο υιοθέτησαν και οι Ρωμαίοι, αλλά με τον δικό τους τρόπο. Στους γάμους των Ρωμαίων, το δαχτυλίδι δε συμβόλιζε την αγάπη του συζύγου προς τη γυναίκα του, αλλά ότι εκείνη ήταν πλέον ιδιοκτησία του.

Οι ρωμαϊκές βέρες ήταν φτιαγμένες από σίδηρο και τις αποκαλούσαν

“Anulus Pronubus”. Στην Πομπηία έχουν βρεθεί τέτοια δαχτυλίδια, που έχουν και επιγραφές. Οι πιο συνηθισμένες ήταν οι: “Ama me” (αγάπα με), “Amo te” (σε αγαπώ) ή “Bona vitam”, (καλή ζωή).

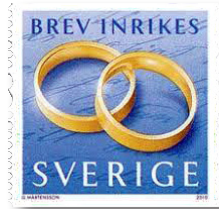
Στη χριστιανική παράδοση, οι βέρες εμφανίζονται γύρω στα 860 μ.Χ., και η χρήση τους διατηρήθηκε ολόκληρο το Μεσαίωνα. Δεν είχαν όμως καμία σχέση με το απλό, χρυσό δαχτυλίδι που ξέρουμε σήμερα. Ήταν διακοσμημένες με ανάγλυφα περιστήρια, πισσμένα χέρια, λύρες και διάφορα άλλα σύμβολα της αιώνιας αγάπης και αφοσίωσης. Η εκκλησία αποκάλεσε αυτά τα δαχτυλίδια “παγανιστικά” και ζήτησε να απλοποιηθούν.

Μέχρι τον 13ο αιώνα, οι βέρες είχαν μορφή παρόμοια με τη σημερινή. Η εκκλησία θεωρούσε ότι η νέα λιτότητα της βέρας αναδείκνυε τον πνευματικό δεσμό του ανδρόγυνου, καλύτερα από τα φανταχτερά, παγανιστικά σύμβολα.

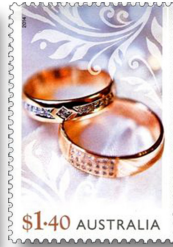
Τον 19ο αιώνα εμφανίστηκε και η συνήθεια της ανταλλαγής δαχτυλιδιών. Μέχρι τότε, υπήρχε μόνο το δαχτυλίδι που ο άνδρας έβαζε στο δάχτυλο της συζύγου του.

Ανταλλαγή των βερών.
Σημαντική στιγμή της τελετής του γάμου

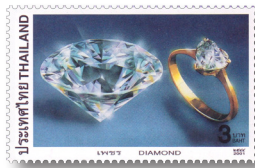
Οι βέρες σήμερα μπορεί να είναι απλές...

...από λευκόχρυσο ή κίτρινο χρυσό, με σκαλισμάτα ή χωρίς...

...μονές ή διπλές, από διαφορετικού χρώματος μέταλλα. Υπάρχουν όμως και βέρες φαρδύτερες των 5 χλ.

Σήμερα υπάρχουν και βέρες (για γυναίκες) με πολιτικούς λίθους κ.ά... Βέβαια, μία βέρα με διαμάντι (έστω μονόπετρο!) όλες θα το προτιμούσαν!

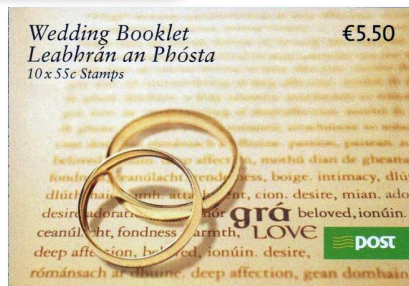

Προσωπικό γραμματόσημο

Ανάλογα με το χρόνο και τη χώρα, το βέρα του γάμου (ή του αρραβώνα) φοριόταν στο δεξί ή στο αριστερό χέρι, αλλά και στο δείκτη ή και στον αντίχειρα. Στον Μεσαίωνα φοριόταν κατά προτίμηση στο δεξί. Μόνο από τον 16ο και τον 17ο αιώνα, Γάλλοι, Βρετανοί και άλλοι Ευρωπαίοι άρχισαν να το φορούν στο αριστερό χέρι. Στην Ελλάδα, Ισπανία (εκτός από την Καταλονία), Ουγγαρία, Πολωνία και Ρωσία φοριέται στο δεξί, όπως επίσης στη Νορβηγία, την Αυστρία και τη Γερμανία. Στις άλλες σκανδιναβικές χώρες το βρίσκουμε στο αριστερό. Στις Κάτω Χώρες, οι Καθολικοί φορούν το δαχτυλίδι του γάμου στο αριστερό χέρι, ενώ οι Προτεστάντες στο δεξί.

Παλαιότερα, οι βέρες των Εβραίων ήταν διαφορετικές

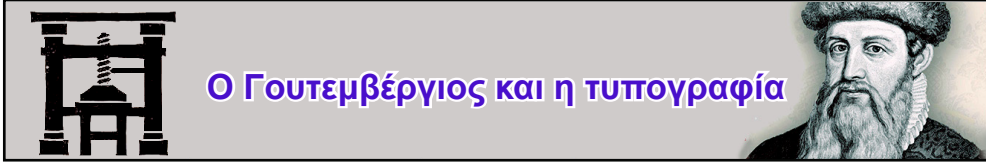

Τευχίδιο γραμματοσήμων Ιρλανδίας για τις ανάγκες της γαμήλιας αλληλογραφίας.

Με την πάροδο των ετών, η βέρα έχει γίνει αντικείμενο της μόδας, αλλάζοντας στυλ από εποχή σε εποχή. Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 2000 ήταν λεπτή, πλάτους δύο χιλιοστών. Από το 2000, είναι συνήθως πολύ φαρδύτερη, ξεπερνώντας συχνά τα πέντε χιλιοστά. Ομοίως, από μονόχρωμη (κίτρινο χρυσό, λευκό χρυσό, πλατίνα ή ασήμι) εξελίχθηκε σε δίχρωμη (λευκόχρυσο και κίτρινο χρυσό), και από απλό μονό δαχτυλίδι εμφανίζεται συχνά διπλό, σε δύο ομόκεντρους δακτυλίους διαφορετικού χρώματος μετάλλου. Τέλος, υπάρχουν και βέρες με διαμάντια που προορίζονται περισσότερο για τις γυναίκες. Παντελής Λεούσης

Παραδοσιακές βέρες Γιουγκοσλαβίας (18ου αι.) και Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων ανάμεσα σε βέρες "made in USA" και "Australia"

Ο Γουτεμβέργιος και η τυπογραφία

Η διάδοση των κειμένων και αυτό που, εν γένει, ονομάζουμε τυπογραφία απασχολούσε για αιώνες την ανθρώπινη σκέψη. Αρχική μορφή μιας υποτυπώδους τυπογραφίας είναι η σφραγίδα, ένα εφεύρημα χιλιετιών, το οποίο δεν ήταν μέθοδος τυπογραφίας, αλλά ένα στοιχείο μάλλον δηλωτικό κυριότητας, παρά μετάδοση πληροφορίας. Δέκα, περίπου αιώνες πριν από τον Γουτεμβέργιο προέκυψε στην μακρινή Κίνα η ιδέα της τυπογραφίας. Μετά την εφεύρεση του χαρτιού αναζητείτο πλέον μια τεχνολογία μετάδοσης της πληροφορίας στα ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας, εγκαταλείποντας την βραδεία παραγωγή χειρόγραφων αντιγράφων.

Πριν από τον Γουτεμβέργιο, στην Ευρώπη, χρησιμοποιήθηκαν για μικρό χρονικό διάστημα ξύλινες πλάκες σαν μεγάλες σφραγίδες, που πιέζονταν επάνω σε χαρτί, για να παραχθούν κυρίως γραμμικές εικόνες και ιδίως τα δημοφιλή τραπουλόχαρτα. Ήταν ένα ξεκίνημα που έδειχνε ότι η κοινωνία της εποχής αναζητούσε τρόπους ταχείας αναπαραγωγής κειμένων.

Ο Ιωάννης Γουτεμβέργιος (Johannes Gutenberg) γεννήθηκε το 1397 (κατά την επικρατέστερη εκδοχή) στο Μαιντς της Γερμανίας, από μια μικρή εμπορική οικογένεια. Αρχικά παρακολούθησε μαθήματα χροισοχσίας. Το 1428, η οικογένεια του Γουτεμβέργιου έφυγε από την γενέτειρά του και εγκαταστάθηκε στην ευρύτερη περιοχή του Στρασβούργου της Γαλλίας, όπου εκεί άρχισε τα πειράματά του με την εκτύπωση.

Από νωρίς κατάλαβε ότι το μέλλον ήταν στο μέταλλο, το οποίο ήταν απεριόριστα πιο πρακτικό από το να σκαλίζεις πλήρεις ξύλινες πλάκες για εκτύπωση. Εκείνη την εποχή είχε αναπτύξει την τεχνική για κατασκευή σε πρέσες με χαλύβδινα κοπίδια μεμονωμένων χαρακτήρων από ένα κράμα μολύβδου, κασσίτερου και αντιμονίου και τη χρήση τους στις τυπογραφικές εργασίες.

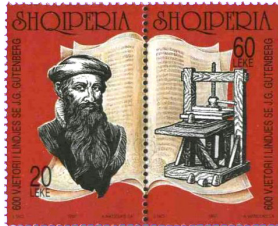
Το 1450 ο Γουτεμβέργιος έλαβε δάνειο 800 φιορίνια από τον χρηματοδότη Γίochan Φιστ, για να αγοράσει ειδι-

κά εργαλεία και εξοπλισμό για την μέθοδο της τυπογραφίας που είχε στο μυαλό του. Μέχρι τα τέλη του 1452 το χρέος προς τον χρηματοδότη του δεν ήταν δυνατόν να απο-

πληρωθεί. Έτσι αναγκάστηκε να συνεταιριστεί με τον Φιστ στην επιχείρηση τυπογραφίας. Στην συνέχεια το 1455 ο Φιστ τον πήγε στα δικαστήρια για το χρέος και κατάφερε να γίνει κύριος στην επιχείρηση του Γουτεμβέργιου. Ήδη όμως ο τελευταίος είχε ολοκληρώσει το 1455 το αριστούργημά του, που ήταν και το πρώτο βιβλίο που τυπώθηκε ποτέ στην Ευρώπη από κινητό τύπο: Η Αγία Γραφή των "Σαράντα Δύο Στίχων", στα λατινικά.

Εκτός από τη Βίβλο, το άλλο σημαντικό επίτευγμα του Γουτεμβέργιου ήταν το Βιβλίο των Ψαλμών που δόθηκε επίσης στο Φίσιτ ως περιουσιακό

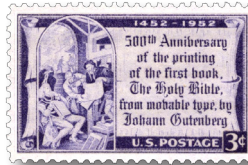
στοιχείο για την αποπληρωμή του δανείου. Το Ψαλτήριο είναι διακοσμημένο με εκατοντάδες αρχικά γράμματα δύο χρωμάτων και ευαίσθητα σύνορα κύλισης χρησιμοποιώντας μια έξυπνη μέθοδο που βασίζεται στην

Ο Γουτεμβέργιος και η τυπογραφική μηχανή του

Εκδόσεις για τα 500 χρόνια από την πρώτη εκτύπωση της Βίβλου

πολλαπλή μελάνη σε ένα μόνο μεταλλικό μπλοκ. Ήταν το πρώτο βιβλίο που εμφανίζει το όνομα των εκτυπωτών Fust και Schoffer, αλλά οι ιστορικοί πιστεύουν ότι το βιβλίο το εξέδωσε ο Γουτεμβέργιος, που πρέπει να δούλευε για τους νέους ιδιοκτήτες στην επιχείρηση που κατείχε κάποτε.

Το 1462 οι εκτυπωτικές επιχειρήσεις του Φιστ και Γουτεμβέργιου καταστράφηκαν. Πολλοί από τους τυπογράφους της πόλης έφυγαν σε άλλα μέρη της Γερμανίας και της Ευρώπης, παίρνοντας τις τεχνικές και την τεχνολογία τους μαζί τους. Ο Γουτεμβέργιος παρέμεινε στο Μάιντς, αλλά για άλλη μια φορά έπεσε στη φτώχεια. Ο Αρχιεπίσκοπος του χορήγησε τον τίτλο του Hofmann (gentleman του δικαστηρίου) το 1465, ο οποίος του παρείχε μισθό και προνόμια για τις παρεχόμενες υπηρεσίες στην πόλη του. Ο Γουτεμβέργιος συνέχισε τις εκτυπώσεις του για αρκετά ακόμα χρόνια, αλλά υπάρχουν ελάχιστα στοιχεία για αυτά που δημοσίευσε πραγματικά, επειδή δεν έβαλε το όνομά του σε καμία από τις εκτυπώσεις του.

Εξακολουθώντας να ζει στο Μάιντς, πιστεύεται ότι τους τελευταίους μήνες της ζωής του τυφλώθηκε. Πέθανε στις 3 Φεβρουαρίου 1468 και θάφτηκε στην εκκλησία του Φραγκισκανικού μοναστηριού στην κοντινή πόλη Eltville της Γερμανίας.

Η βίβλος του Γουτεμβέργιου τυπώθηκε

σε 180 αντίτυπα. Απαιτήθηκαν τρία χρόνια για το καθένα. Τυπώθηκαν σε χαρτί, εκτός από 30, που τυπώθηκαν σε μεμβράνη, για πλούσιους πελάτες – τέτοιο είναι αυτό που βρίσκεται στην Κρατική Βιβλιοθήκη της Γερμανίας. Σώζονται μόνο 49 από τα 180 (1.282 σελίδες συνολικά).

Τέλος, το πρώτο ελληνικό βιβλίο τυπώθηκε στο Μιλάνο το 1476. Πρόκειται για τη “Γραμματική” ή “Επιτομή των οκτώ του λόγου μερών” του Κωνσταντίνου Λάσκαρη. Στο Χάνδακα της Κρήτης (σημερινό Ηράκλειο) έγινε το 1486 η πρώτη απόπειρα δημιουργίας τυπογραφείου ελληνικής ιδιοκτησίας. Το πρώτο τυπογραφείο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα εγκαταστάθηκε στη Χίο. Από το τυπογραφείο αυτό εκδίδεται το 1821 η “Ελληνική Γραμματική”, σε δημοτική γλώσσα, του δασκάλου Νεόφυτου Βάμβα. Το τυπογραφείο καταστράφηκε ολοσχερώς από τους Τούρκους το 1822 κατά τη διάρκεια της Καταστροφής της Χίου. Η επίσημη τυπογραφία στην Ελλάδα, που ονομάστηκε “Τυπογραφία της Διοικήσεως”, οργανώθηκε από τις πρώτες Κυβερνήσεις του 1821, και ειδικότερα από τον τυπογράφο Παύλο Πατρίκιο, για την έκ-

δοση της “Εφημερίδας της Κυβερνήσεως”, κυβερνητικών αποφάσεων και διδακτικών βιβλίων.

Δημήτρης Βαρελάς

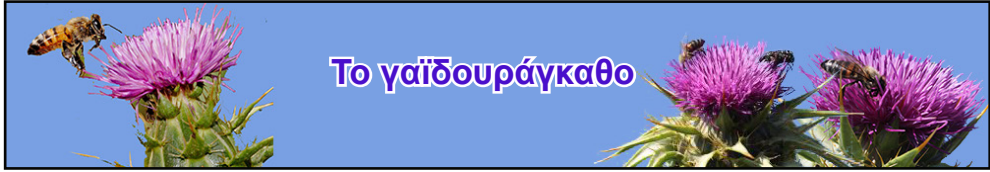
Ο Γουτεμβέργιος στο εργαστήριο. Κάτω, με τους βοηθούς του.

Τυπογραφικά ψηφία, από αυτά που χρησιμοποίησε ο Γουτεμβέργιος

Στο Μουσείο του Γουτεμβέργιου στη γενέτειρά του πόλη Μάιντς σώζονται πολλά από τα αυθεντικά εργαλεία, μηχανές και άλλα χρειώδη που χρησιμοποίησε ο σπουδαίος αυτός εφευρέτης.

Φυτρώνει εκεί που δεν το σπέρνουν. Σε χερσότοπους, σε βράχια, στα κράσπεδα των δρόμων. Αντέχει το λιοπύρι, την ξηρασία και τους δυνατούς ανέμους. Συνήθως το προσπερνάμε, ή μάλλον αλλάζουμε πορεία για να αποφύγουμε τα αγκάθια του.

Η παράδοση που κρατά από το Μεσαίωνα θέλει τα λευκά στίγματα που υπάρχουν στα φύλλα του γαϊδουράγκαθου να προέρχονται από σταγόνες από το γάλα της Παρθένου Μαρίας. Γι' αυτό και ονομάζεται επίσης "Σίλυβο το Μαρριανό" ή "Αγκάθι της Μαρίας" (1).

Τα μοβ άνθη του λατρεύονται από τις μέλισσες (2) γιατί είναι πλούσια σε νέκταρ, οι σπόροι του είναι αγαπημένη τροφή για τις καρδερίνες (3), ενώ αποτελούν ένα από τους γευστικότερους μεζέδες για τα γαϊδουράκια, από τα οποία και πήρε το φυτό το λαϊκό του όνομα.

Αλλά και για τον ανθρωπινό οργανισμό τα γαϊδουράγκαθα περιέχουν πολύτιμα συστατικά, γνωστά από πολύ παλιά. Ο Διοσκουρίδης, π.χ., συνιστά το γαϊδουράγκαθο για την

επούλωση πληγών, τον καθαρισμό του αίματος, την αποτοξίνωση, την αύξηση γάλακτος στις γυναίκες που θηλάζουν και στη μελαγχολία.

Η σύγχρονη ιατρική ανακάλυψε πολλές ακόμη ιδιότητες του φυτού, που οφείλονται κυρίως σε δύο ουσίες που περιέχουν οι σπόροι του: Στις δραστικές ουσίες σιλυμαρίνη και σιλυβίνη, δύο φλαβονοειδή με αποτοξινωτική και αντιοξειδωτική δράση, 10 φορές πιο ισχυρή από τη βιταμίνη E. Η κυριότερη ιδιότητα της σιλυβίνης είναι επίσης η βοήθεια που προσφέρει στην αναγέννηση των ηπατικών κυττάρων.

Αλλά και τα άνθη του γαϊδουράγκαθου κρύβουν πολύτιμα συστατικά για την αντιοξειδωτική και αντιγηραντική προστασία της επιδερμίδας.

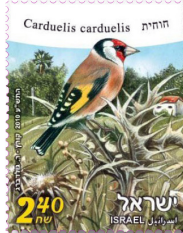
Εκτός από τους γεωργούς που καλλιεργούν τα γαϊδουράγκαθα για την φαρμακευτική βιομηχανία, οι

υπόλοιποι ενοχλούνται ιδιαίτερα από την παρουσία του. Διότι είναι ζιζάνιο που φυτρώνει εύκολα, έχει βαθιές και δυνατές ρίζες και φτάνει σε ύψος τα 2 μ.

Το "Σίλυβο το Μαρριανό" που περιγράφηκε το 1753 από τον Σουηδό

2. Οι μέλισσες (και οι μπάμπουρες) το λατρεύουν...

3. ...οι καρδερίνες το υπεργατούν!

5. Εθνικό έμβλημα. 6. Νομίσμα 14ου αι. και σύγχρονη λίρα

7. Τίτλος: "Το αρχαιότερο και ευγενέστερο Τάγμα του Γαϊδουράγκαθου".

φυσιοδίφη Κάρολο Λινναίο, ήταν αυτοφυές τον ακόλουθο μύθο:

στην Κεντρική και Νότια Ευρώπη, Κεντρική και Δυτική Ασία και στη Βόρεια Αφρική. Όμως με τον καιρό “πολιτογραφήθηκε” σε όλες τις ηπείρους.

Το γαϊδουράγκαθο αποτελεί το εθνικό έμβλημα της Σκωτίας (5) από το 12ο αιώνα και χρησιμοποιήθηκε σε ασημένια νομίσματα του 14ου αι. (6) Είναι επίσης το σύμβολο της “Τάγματος του Γαϊδουράγκαθου” (7), μιας μεγάλης ιπποτικής τάξης της Σκωτίας. Το συναντάμε επίσης σε πολλά σκωτσέζικα σύμβολα, και το όνομά του “**Thistle**” στα αγγλικά περιλαμβάνεται στον τίτλο πολλών ποδοσφαιρικών συλλόγων της Σκωτίας (8). Τέλος, το γαϊδουράγκαθο ήταν το σύμβολο αστυνομικών υπηρεσιών της Σκωτίας, αλλά και το έμβλημα της Encyclopædia Britannica, της οποίας η έκδοση άρχισε στο Εδιμβούργο της Σκωτίας το 1768.

Αυτή η συχνή συμβολική παρουσία του γαϊδουράγκαθου στη Σκωτία σχετίζεται με

“Εισβάλλοντας κάποτε στη Σκοτία ο νορβηγικός στρατός, προσπαθούσε να γλιστρήσει τη νύχτα στο Σκωτσέζικο στρατόπεδο χωρίς να γίνει αντιληπτός. Κατά τη διάρκεια της επιχείρησης, ένας Νορβηγός είχε την ατυχία να πατήσει ένα γαϊδουράγκαθο και να φωνάξει από τον πόνο. Έτσι, προειδοποιήθηκαν οι Σκωτσέζοι και δεν αιφνιδιάστηκαν.”

Το γαϊδουράγκαθο είναι επίσης ένα από τα σύμβολα της Λορένης (9), της ιστορικής περιοχής που βρίσκεται στη βορειοανατολική Γαλλία, στα σύνορα με το Λουξεμβούργο και τη Γερμανία.

Αυτό το σύμβολο έγινε εξαιρετικά δημοφιλές στους ντόπιους κατά τη Μάχη της Νανσί το 1477 (10), όταν ο στρατός της Λορένης νίκησε τους Βουργουνδούς. Έκτοτε και μέχρι σήμερα, το γαϊδουράγκαθο εξακολουθεί να είναι το επίσημο σύμβολο της πόλης του

Νανσί (11), αλλά και το έμβλημα της ποδοσφαιρικής ομάδας AS Nancy (12)!

8. Σήματα των ποδοσφαιρικών συλλόγων BUCKIE THISTLE και PARTICK THISTLE

Το γαϊδουράγκαθο, παρά την “αγριάδα” του, έχει κι αυτό την ομορφιά του.

Παντελής Λεούσης

9. Σύμβολο της Λορένης. 10. Επέτειος της Μάχης του Νανσί. 11. Σύμβολο της πόλης Νανσί 12. Σήμα της ποδοσφαιρικής ομάδας του Νανσί.

Το σκορβούτο, που ονομάζεται επίσης ανεπάρκεια βιταμίνης C (1), είναι μία από τις αρχαιότερες γνωστές διατροφικές διαταραχές της ανθρωπότητας που προκαλείται από την έλλειψη βιταμίνης C. Η βιταμίνη αυτή (ασκορβικό οξύ) είναι ένα θρεπτικό συστατικό που βρίσκεται σε πολλά φρέσκα φρούτα και λαχανικά, ιδιαίτερα τα εσπεριδοειδή, και είναι σημαντική για το σχηματισμό του κολλαγόνου (ένα στοιχείο των φυσιολογικών ιστών). Κάθε ανεπάρκεια της βιταμίνης παρεμβαίνει επίσης στην κανονική σύνθεση των ιστών, με συνέπεια τις κλινικές εκδηλώσεις της διαταραχής.

Τα συμπτώματα του σκορβούτου συνήθως γίνονται εμφανή μετά από λίγους μήνες απουσίας της βιταμίνης C από τη διατροφή, και αφού έχουν εξαντληθεί οι δεξαμενές της βιταμίνης στο ήπαρ, τους μύς και τους άλλους ιστούς.

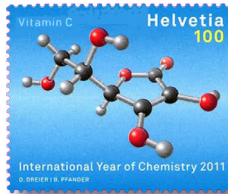
Τα αρχικά συμπτώματα του σκορβούτου περιλαμβάνουν κόπωση, πόνο και δυσκαμψία των αρθρώσεων και των κάτω άκρων. Καθώς η κατάσταση εξελίσσεται, τα ούλα πρήζονται και ματώνουν, και τα δόντια μπορεί να χαλαρώσουν και να πέσουν. Άλλες ενδείξεις της προχωρημένης νόσου είναι επίσης η αιμορραγία κάτω από το δέρμα και τους βαθείς ιστούς, η αργή επού-

λωση των πληγών, η αναιμία και αλλαγές στην προσωπικότητα. Αν δεν ακολουθηθεί θεραπεία, ακολουθεί ο θάνατος, συνήθως ως αποτέλεσμα αιμορραγίας ή επιπλοκών από μόλυνση.

Τα πρώτα στοιχεία που υποδηλώνουν την ύπαρξη σκορβούτου χρονολογούνται από το 3800-3600 π.Χ. Βρέθηκαν στην Αίγυπτο, στον σκελετό ενός παιδιού ηλικίας περίπου ενός έτους, στα οστά του οποίου παρατηρήθηκαν οι χαρακτηριστικές μεταβολές εξαιτίας της ασθένειας. Άλλη πρώιμη πιθανή περίπτωση σκορβούτου περιγράφεται από τα σκελετικά υπολείμματα ενός παιδιού στην Αγγλία και χρονολογείται από το 2200 π.Χ.

Γραπτές αναφορές στο σκορβούτο συναντάμε για πρώτη φορά σε αρχαία συγγράμματα αρχαίων Αιγυπτίων γιατρών το 1500 π.Χ. και σε περιγραφές του 5ου αι. π.Χ. από τον Ιπποκράτη και τις πρώτες σαφείς περιγραφές της διαταραχής βρίσκουμε στα αρχεία των μεσαιωνικών πολέμων και των Σταυροφοριών. Παράλληλα, περιπτώσεις σκορβούτου παρατηρούνται και σε Ευρώπη και Βόρεια Αμερική τους χειμερινούς μήνες.

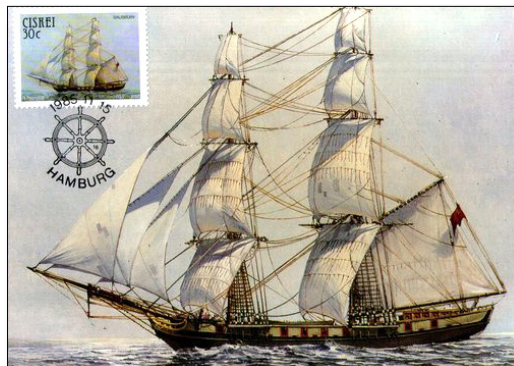
Ωστόσο, το σκορβούτο δεν έγινε ευρύτερα γνωστό πριν τα μεγάλα υπερπόντια ταξίδια των εξερευνητών. Στα τέλη του 15ου αιώνα η ασθένεια

1. Μοριακή δομή της βιταμίνης C

2. Και οι σταυροφόροι εμφάνιζαν τη νόσο.

3. Το σκορβούτο ήταν η κυριότερη αιτία θανάτου των ναυτικών μέχρι την ανακάλυψη της αιτίας, το 1753.

αυτή έγινε η κύρια αιτία αναπηρίας και θνησιμότητας μεταξύ των ναυτικών σε μακρινά θαλάσσια ταξίδια (3). Ταξίδια συχνά πολλών εβδομάδων, με κύρια διατροφή των πληρωμάτων με παστά, καπνιστά και, γενικά, διατηρημένα τρόφιμα, ήταν επόμενο να μη λαμβάνονται σχεδόν καθόλου πολλές από τις βιταμίνες, και ιδιαίτερα η τόσο πολύτιμη βιταμίνη C. Για παράδειγμα, στα ταξίδια του Μαγγελάνου και του Βάσκο ντε Γκάμα, έως και το 80% του πληρώματος των καραβιών πέθαινε από σκορβούτο.

Η πρώτη θεραπεία για το σκορβούτο δόθηκε από τους ιθαγενείς της Αμερικής στους άντρες του Ζακ Καρτιέ (4) το χειμώνα του 1535-1536. Η θεραπεία αυτή περιλάμβανε ένα αφέψημα από ένα είδος κωνοφόρου δέντρου της Βόρειας Αμερικής με το κοινό όνομα annedda (5). Το αφέψημα αυτό ήταν θεραπευτικό για το σκορβούτο γιατί ήταν πλούσιο σε βιταμίνη C.

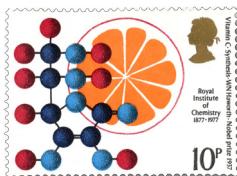
Λίγο αργότερα, το 1753 ο Σκωτσέζος ναυτικός χειρουργός James Lind (6) ήταν αυτός που ανακάλυψε και υπέδειξε ότι το σκορβούτο θα μπορούσε να θεραπευθεί και να αποφευχθεί με την κατάποση του χυμού πορτοκαλιών και λεμονιών. Γι' αυτό και τα εσπεριδοειδή έγιναν σύντομα συνηθισμένα στα πλοία, ώστε οι Βρετανοί ναύτες αναφέρονται ως "limeys" (παρτσούκλι που

4

5

Φέτα πορτοκαλιού και μοριακή δομή της βιταμίνης C

6. Ο Τζέιμς Λιντ ήταν αυτός που ανακάλυψε πως η κατανάλωση εσπεριδοειδών καταπολεμά αποτελεσματικά το σκορβούτο. (Δεξιά της εικόνας ναύτες καταναλώνουν εσπεριδοειδή).

7

σχετίζεται με τα λεμόνια).

Το 1937, ο Ούγγρος βιοχημικός Albert Szent-Gyorgyi (7) τιμήθηκε με το Βραβείο Νόμπελ για την ταυτοποίηση της βιταμίνης C ως τον αντι-σκορβουτικό παράγοντα. Την ανακάλυψη είχε κάνει το 1930 στο Πανεπιστήμιο της πόλης Σέγκεντ.

Στη σύγχρονη εποχή, οι περιπτώσεις εμφάνισης ανεπάρκειας βιταμίνης C είναι σχετικά σπάνιες και περιορίζονται κυρίως σε καταστάσεις γενικού υποσιτισμού, όπως σε φτωχές περιοχές του κόσμου. Στις ανεπτυγμένες περιοχές, όμως, μπορεί να παρατηρηθεί σε ηλικιωμένους ενήλικες και σε άτομα που ακολουθούν περιοριστικές διατροφικές συνήθειες (π.χ. λόγω τροφικής αλλεργίας) ή σε έλλειψη βασικής πρόσβασης σε φρούτα και λαχανικά.

Τα βρέφη που δεν τρέφονται με μητρικό γάλα αν δεν συμπληρωθεί με βιταμίνη C

ή χυμό πορτοκαλιού διατρέχουν επίσης τον κίνδυνο να αποκτήσουν το "βρεφικό σκορβούτο" ή "ασθένεια Barlow", η οποία εκδηλώνεται με οίδημα και πόνο στα κάτω άκρα, και βλάβες στην ανάπτυξη των οστών.

Ας μην ξεχνάμε λοιπόν. Πολλά έπεριδοειδή στη διατροφή μας!

Λάκης Τσάκωνας

Η χαρουπιιά (Κερατέα ή έλλοβος) είναι χαρακτηριστικό είδος δένδρου της μεσογειακής χλωρίδας και της ζώνης της ελιάς που ευδοκίμει στις περιοχές μακίας βλάστησης (αιθαλών πλατύφυλλων φυτών). Αναπτύσσεται σε πολλά νησιά του Αιγαίου, στη νότια Πελοπόννησο αλλά κυρίως στην Κρήτη και Κύπρο, και κατ' επέκταση σε όλες τις παραμεσόγειες περιοχές (Ισπανία, Μάρκο, Λίβανος, Συρία κ.ά.), κυρίως σε ασβεστολιθικά μητρικά πετρώματα.

Στην εποχή του Θεόφραστου ονομαζόταν Κερωνία και ο καρπός της, από πολλούς. Αιγυπτιακό σύκο, ενώ ο Διοσκουρίδης την ονομάζει Κερατέα λόγω της ομοιότητας του καρπού με κέρατο. Στην Κρήτη σήμερα την ονομάζουν και Χαρουπέ, στην Κύπρο Τερασιά, σε άλλα νησιά Κουντουρουδιά κοκ. Σημειώνεται ότι το σημερινό όνομα Χαρουπιιά προέρχεται από το Αραβικό καρούμπ. Σε πολλές χώρες της Ευρώπης την ονομάζουν αρτόδενδρο του Αγίου Ιωάννη θεωρώντας λανθασμένα ότι ήταν η τροφή του Αγ Ιωάννη στην έρημο.

Είδος αιθαλής, φωτόφιλο, ανθεκτικό στην ξηρασία και μακρόβιο. Η ηλικία μπορεί του να ξεπεράσει τα 100 χρόνια. Ευδοκίμει σε υψόμετρο μέχρι 1600 μ. διότι είναι ευπαθής σε χαμηλές θερμοκρασίες.

Στο ίδιο δένδρο υπάρχουν άνθη χωριστά αρσενικά από τα θηλυκά (δίοικο), αλλά πολλές φορές αναπτύσσει άνθη πλήρη.

Το είδος έχει δασική, γεωργική, βιομηχανική και διακοσμητική σημασία. Η δασική του σημασία τονίσθηκε πάλι την περίοδο του

τελευταίου καλοκαιριού που υπήρξε έξαρση των πυρκαγιών στη χώρα. Η χαρουπιιά δεν αναφλέγεται εύκολα και σε ήπιες περιπτώσεις βλαστάνει και πάλι ταχύτατα, χαρακτηριστικά πολύτιμα για την αποκατάσταση καμένων περιοχών.

Το ξύλο της χαρουπιιάς παράγει καλής ποιότητας κάρβουνα αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί με εξαιρετικά αποτελέσματα στην βαρελοποιία, ξυλογλυπτική και επιπλοποιία.

Στους κήπους και τις δενδροστοιχίες διακρίνεται με το αιθαλές φύλλωμα και το βαθύ σκούρο πράσινο χρώμα της. Μοναδικό μειονέκτημα η άσχημη μυρωδιά που εκπέμπουν τα άνθη της κατά τον Νοέμβριο, περίοδο ανθοφορίας της.

Ο φλοιός της περιέχει πολλές χρήσιμες δευτικές ουσίες για την βαφική και βυρσοδεψία. Το κυριότερο όμως προϊόν της, εξ ου και η οικονομική της σημασία, είναι οι

καρποί της που κατά τόπους ονομάζονται κεράτια, τεράσια (Κύπρος), ξυλοκέρατα ή χαρούπια.

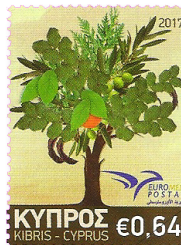
Σε πολλές περιοχές, κυρίως της Κρήτης, βρίσκουμε εκτάσεις που καλύπτονται από μεγάλο αριθμό δένδρων. Ωστόσο, το μεγαλύτερο δάσος χαρουπιιάς της Ευρώπης βρίσκεται

στην Κρήτη. Στις περιοχές αυτές θα διακρίνομε εύκολα και τους ξερούς βλαστούς που προκαλούνται από τα ποντίκια, τους κυριότερους εχθρούς της χαρουπιιάς, τα οποία κατατρώνουν τον ζουμερό φλοιό των δένδρων τους καλοκαιρινούς μήνες.

Τα χαρούπια είναι καρπός πλούσιος σε σάκχαρο (έως και 40%), βιταμίνες, άλατα και μέταλλα που αποτελούν εξαιρετική και

"Ο Μαύρος Χρυσός της Κύπρου".

Σύνθετο, φανταστικό δένδρο. Παρουσιάζει τα φύλλα της ελιάς και των πεύκων, και καρπούς πορτοκαλιάς και χαρουπιιάς.

Η χαρουπιιά ευδοκίμει και στην παραμεσόγεια Αφρική

επιθυμητή τροφή για όλα τα οικίσσιτα ζώα. Η χρήση τους ήταν γνωστή από τους παλαιούς χρόνους στην Συρία και Ιουδαία (παραβολή του Ασώτου που έφτασε στο σημείο να τρώει τα χαρούπια των χοίρων), αλλά και για παραδοσιακούς θρησκευτικούς λόγους στην Εβραϊκή (Μπισβάτ), αρχαία Αιγυπτιακή και μουσουλμανική θρησκεία (Ραμαζάνι).

Στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, κατά την διάρκεια της Γερμανικής κατοχής, τα χαρούπια ήταν στην Κρήτη η βάση για την παραγωγή χαρουπάλευρου, αναμφκτικού χαρουπιάς και πολλών άλλων διατροφικών ειδών, με αποτέλεσμα να επιβιώσει ο κόσμος από την πείνα.

Στα Χανιά μάλιστα η “χαρουπιά” παρέμεινε και μετά τον πόλεμο σαν δημοφιλές αναψυκτικό που την πωλούσαν παγωμένη με χιόνι από τα Λευκά όρη εμπρός από την είσοδο της Δημοτικής αγοράς. Στην σημερινή υγιεινή διατροφή έχει πρωταρχικό ρόλο στην παρασκευή μπισκότων, παξιμαδιών, σοκολάτας, παστελιών (Κύπρος), χαρουπόμελου, γλυκαντικών ουσιών κ.α.

Από τα χαρούπια, παράγονται δευτερογενώς μελάσα, οινόπνευμα για ηδύποτα, αρώματα και άλλες χρήσεις, κυτταρίνη (παλαιότερα η κυτταρίνη ήταν η πρώτη ύλη για την παρασκευή φωτογραφικών φιλμ), λάδι

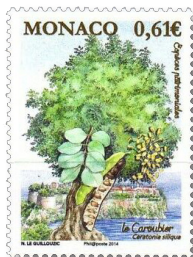
κατάλληλο για σαπούνια, ουσίες για φαρμακευτική χρήση, κόμμι που χρησιμοποιείται στην χαρτοβιομηχανία κ.ά. Σε αγροτικές περιοχές το χρησιμοποιούν για αντιμετώπιση των βρεφικών κοιλιακών διαταραχών και αναπνευστικών προβλημάτων, αλλά και για εντερικά προβλήματα ενηλίκων.

Μια άλλη χαρακτηριστική ιδιότητα των σπερμάτων της χαρουπιάς είναι το σταθερό βάρος τους (189-205 χιλιοστά του γραμμαρίου). Προ 1500 ετών το καράτι (0.2 γραμ.) καθορίστηκε ως μονάδα μέτρησης βάρους χρυσού και πολύτιμων λίθων, η δε ονομασία του προέρχεται από το “κεράτιον”.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε σύνολο παραγωγής περίπου 190.000 τόνων προηγείται η Ισπανία (24%), ενώ η Ελλάδα κατέχει την τέταρτη θέση (11,2%) και η Κύπρος την έκτη (5,6%). Βέβαια, παλαιότερα η καλλιέργεια στο νησί αυτό ήταν τόσο εκτεταμένη, ώστε το προϊόν να ονομάζεται ο “Μαύρος Χρυσός της Κύπρου”.

Σήμερα, στην Ελλάδα, το χαρούπι περιλαμβάνεται στις επιδοτούμενες νέες καλλιέργειες, δεδομένου ότι η επιστημονική καλλιέργεια του αποδίδει αξιόλογο εισόδημα.

Γιάννης Σπαντιδάκης
Γεωπόνος-Κηποτέχνης

Και στο Μονακό έχουν χαρουπιές!

Ο φάρος "Τουρλίτης" της Άνδρου

Ένας από τους ωραιότερους φάρους παγκοσμίως είναι και ο “Τουρλίτης” της Άνδρου. Έτσι τουλάχιστον διατείνεται η Αμερικανική ιστοσελίδα “*matadornetwork.com*” που ασχολείται με τα ταξίδια και απευθύνεται σε εκατομμύρια ταξιδιώτες σε όλη την υδρόγειο. Τον αναφέρει ως ένα από τους εννέα φάρους μοναδικής ομορφιάς και μάλιστα τον κατατάσσει στην τέταρτη θέση.

Στο κείμενο της ιστοσελίδας που αναφέρεται στον φάρο της Άνδρου περιλαμβάνονται και τα εξής: “Ο φάρος *Τουρλίτης* μοιάζει να βγαίνει κατευθείαν από βιβλίο του Χάρι Πότερ. Στέκεται πάνω σε έναν στενό πέτρινο βράχο, που περιβάλλεται από τη θάλασσα του Αιγαίου, στο ελληνικό νησί της Άνδρου.”

Χτισμένος το 1897, ο φάρος καταστράφηκε στον Β΄ Π.Π. και ξαναχτίστηκε στον βράχο. Ήδη ο Δήμος Άνδρου σε συνεργασία με το Ελληνικό Υπουργείο Πολιτισμού έχουν ξεκινήσει τις διαδικασίες προκειμένου ο φάρος “Τουρλίτης” να συμπεριληφθεί στον Κατάλογο των Μνημείων της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Η μακαρονάδα

Η μακαρονάδα (spaghetti-σπαγγέτι) αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά εδέσματα στη γαστρονομία και θεωρείται ένα φαγητό που παραπέμπει στην Ιταλία. Μαζί με την πίτσα είναι τα δύο μεγαλύτερα “ονόματα” στην ιταλική κουζίνα. Η λέξη “σπαγγέτι” προέρχεται από την ιταλική λέξη spaghetti, η οποία σημαίνει το μικρό κομμάτι του sprago, δηλαδή “λεπτό σκοινί” ή σπάγκος.

Τα μακαρόνια, το πιο διάσημο από τα ζυμαρικά, φτιαγμένα από αλεύρι σκληρού σίτου και βρασμένα με νερό και αλάτι, υπήρξαν σε κάποια μορφή από τις ημέρες της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας προερχόμενα από διάφορες ποικιλίες σκληρού σίτου (triticum durum). Η πρώτη γραπτή αναφορά σε ζυμαρικά γίνεται στον 5ο αιώνα μ.Χ. στο Ταλμούδ, όπου αναφέρεται σε ξηρά ζυμαρικά που μπορούν να μαγειρευτούν με βρασμό. Από τα ιστορικά αρχεία προκύπτει ότι η προέλευση των ιταλικών ζυμαρικών προέρχεται από το αραβικό γεύμα (ξηρά τροφή) που ονομάζεται “itriyya”, το οποίο οι αρχαίοι Έλληνες το αποκαλούσαν “ξηρά ζυμαρικά”. Επρόκειτο για την συνηθέστερη πηγή διατροφής για τους Άραβες εμπόρους που ταξίδευαν ανά τον κόσμο. Η πρώτη επαφή της Ευρώπης με την “itriyya” ήταν τον 7ο αιώνα μ.Χ. όταν οι Άραβες κατέλαβαν τη Σικελία. Η επεξεργασία των μακαρονιών στην μακρόστενη μορφή τους ξεκινά από την Σικελία τον 12ο αιώνα και εξαπλώνεται σε όλη την Ιταλία και στον κόσμο.

Κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα, οι

Αμερικανοί ανέπτυξαν μια ερωτική σχέση με τα ζυμαρικά. Στη μεγάλη οθόνη, τα σπαγγέτι έπαιξαν αξιομνημόνευτους ρόλους σε κλασικές ταινίες όπως η νύχτα των αδελφών του Μαρξ στην Όπερα (1935), η Disney’s Lady and the Tramp (1955) και η Goodfellas (1990).

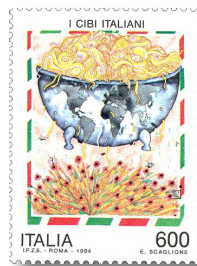
Τα ζυμαρικά έγιναν η πιο συχνή κατηγορία στα μενού εστιατορίων στις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά, ότι και να κάνουν οι Αμερικανοί, η ερωτική σχέση των Ιταλών με τα ζυμαρικά έχει μια μακρά, περίπλοκη και παθιασμένη ιστορία. Η διαδρομή με την οποία τα σπαγγέτι, οι πένες, τα ραβιόλια και τορτελίνια κλπ έγιναν διεθνή οικιακά ονόματα και όλος ο κόσμος τα έχει συνδέσει με την ιταλική κουζίνα. Τα ζυμαρικά, στα τέλη του 17ου αιώνα στη Νάπολη, γίνονταν το βασικό στοιχείο της κοινής διατροφής και από το 1700 άρχισαν να τους ονομάζουν “μακαρονοφάγους”. Οι εξηγήσεις γι’ αυτό είναι, αφενός μεν, η επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου του

λαού, γεγονός που περιορίζει σημαντικά την πρόσβασή τους στο κρέας, και αφετέρου ότι οι μεγάλοι γαιοκτήμονες στο Βασίλειο της Νάπολης ή της Σικελίας πωλούσαν σιτάρι σχετικά φθηνά. Οι θρησκευτικοί περιορισμοί είχαν επίσης επιρροή στην μεταβαλλόμενη διατροφή: Τα ζυμαρικά ήταν ένα ιδανικό φαγητό για μέρες που απαγορευόταν η κατανάλωση κρέατος. Αλλά ίσως ο κύριος λόγος της

δραματικής εξάπλωσης των ζυμαρικών ήταν ότι από τον 17ο αιώνα η βιομηχανική παραγωγή ζυμαρικών αναπτύχθηκε με τη

Spaghetti alla Napolitana: (Ντομάτα, κρεμμύδι, λάδι, βασιλικό)!

χρήση μηχανών που έκοβε τα μακαρόνια.

Έτσι στη Νάπολη τα ζυμαρικά ταυτίστηκαν με τους ζητιάνους. “Όταν ένας ζητιάνος έχει λάβει τέσσερα ή πέντε νομίσματα για να φάει κάποια μακαρόνια εκείνη την ημέρα, παύει να νοιάζεται για το αύριο και σταματά να εργάζεται”, είπε ένας ταξιδιώτης της εποχής του 18ου αιώνα στη Νάπολη. Αυτό φυσικά δεν εμπόδισε τα ζυμαρικά να κατακτούν τους ουρανόσκους των ανώτερων τάξεων. Ο βασιλιάς Φερδινάνδος ο 4ος της Νάπολης έτρωγε μακαρόνια με τα δάχτυλά του, στριφογυρίζοντας και τραβώντας τα στο στόμα τους, χωρίς τη χρήση ενός μαχαιριού, ενός πιρουνιού ή ενός κουταλιού.

Αρκετά πράγματα που έχουν αλλάξει δραστικά με την πάροδο του χρόνου είναι τα αρώματα που προστίθενται στα ζυμαρικά. Στις αρχές του

19ου αιώνα, προστέθηκαν ντομάτες. Για πολύ καιρό οι Ιταλοί τις θεωρούσαν πολύ εξωτικές. Το 1844 η πρώτη συνταγή εμφανίζεται για το πιο συνηθισμένο πιάτο ζυμαρικών σήμερα: σπαγγέτι σε σάλτσα ντομάτας.

Έκτοτε, μέχρι σήμερα, τα μακαρόνια και γενικότερα τα ζυμαρικά κάθε μορφής έχουν γίνει τα πιο διάσημα πιάτα σε όλες τις κουζίνες του δυτικού κόσμου. Για κάθε βαλάντιο υπάρχει και το ανάλογο γευστικό ζυμαρικό. Χιλιάδες συνταγές

έχουν κατακλύσει τους οδηγούς μαγειρικής. Κανείς όμως δεν μπορεί να ξεπεράσει την αυθεντική γεύση της ναπολιτάνικης μακαρονάδας με κόκκινη σάλτσα ντομάτας και τα ανάλογα μυρωδικά. Καλή σας όρεξη!

Δημήτρης Βαρελάς

Η ιταλική μακαρονοποιία DE CECCO αριθμεί 133 χρόνια ζωής (από το 1886). Αλλά και η δική μας η ΜΙΣΚΟ είναι παλιά. Ιδρύθηκε το 1927.

Όπως όλοι γνωρίζουμε, τα σπαγγέτι συνδυάζονται θαυμάσια με μύδια, στρείδια και άλλα θαλασσινά. Χωρίς φυσικά να λησμονούμε και τις περίφημες αστακομακαρονάδες!

Η περιτομή

Περιτομή ονομάζεται η αφαίρεση της πύσθης ή ακροποσθίας, της πτύχωσης δηλαδή του δέρματος που καλύπτει τη βάλανο του πέους, του εξωτερικού ανδρικού γεννητικού οργάνου. Πρόκειται για μια πανάρχαιη πρακτική άγνωστης προέλευσης.

Στην αρχαία Αίγυπτο, τα αγόρια γενικά έκαναν περιτομή μεταξύ των ηλικιών 6 και 12. Οι Αιθίοπες την υφίστανται πάντα λίγο μετά τη γέννησή τους ή λίγα χρόνια μετά. Σε ορισμένες αραβικές ομάδες η περιτομή γίνεται παραδοσιακά αμέσως πριν από το γάμο, ενώ στους περισσότερους από τους λαούς στους οποίους η περιτομή έχει τελετουργικό χαρακτήρα, εκτελείται στην εφηβεία ως τελετή μετάβασης στην ενηλικίωση.

Σε πολλούς πολιτισμούς, στην περιτομή αποδίδεται βαθιά θρησκευτική σημασία. Στην εβραϊκή και στη μουσουλμανική θρησκεία οι γονείς οφείλουν να περιτέμνουν τα άρρενα βρέφη τους σύμφωνα με τους θρησκευτικούς κανόνες. Η συμβολική αυτή πράξη συνδέεται άμεσα με την κοινωνική σημασία του πέους, κατά το δόγμα των παραπάνω θρησκειών. Στον Ιουδαϊσμό, επί πλέον, η περιτομή αντιπροσωπεύει την εκπλήρωση της διαθήκης μεταξύ του Θεού και του Αβραάμ. Σύμφωνα με αυτή την εντολή, κάθε αρσενικό παιδί πρέπει να περιτέμνεται:

“...και περιρμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς

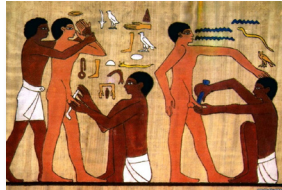
ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν [...] καὶ ἀπερίρμητος ἄρσεν, ὃς οὐ περιρμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῆ ἡμέρα τῆ ὀγδοῆ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασε (Γεν. 17:11, 14, Ο’).

Με την περιτομή ο άνδρας συμβολικά αποκόπτει ένα τμήμα του υπέρ του Θεού. Αναγνωρίζει δηλαδή ότι η ισχύς του είναι πεπερασμένη και ότι υπάρχει κάποιος πιο ισχυρός και πιο τέλειος από αυτόν.

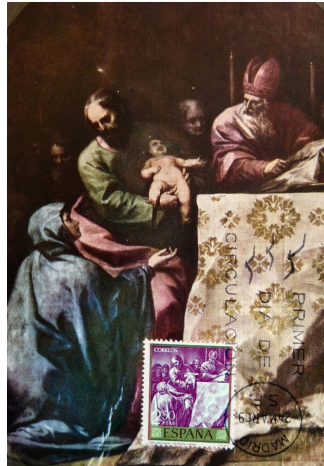
Παράλληλα, η περιτομή συνδέεται με τη συμβολική σημασία του πέους. Το πέος είναι η απόδειξη του ανδρισμού και, από μία άποψη, η πηγή δύναμης του άνδρα. Υπάρχει επίσης η άποψη ότι η περιτομή εξυπηρετεί λόγους υγιεινής. Με την αφαίρεση της πύσθης μειώνονται οι πιθανότητες μόλυνσης από τη συσσώρευση μικροοργανισμών ή ξένων σωμάτων (σκόνης, σμήγματος κλπ.), αλλά και, γενικότερα, μολύνσεων του ουροποιητικού. Σύμφωνα με νεότερες έρευνες, με την περιτομή μειώνονται και οι πιθανότητες προσβολής από το AIDS.

Η χώρα στην οποία η περιτομή έχει συχνότερη εφαρμογή σε πολλά νεογέννητα, χωρίς να συνδέεται με τη θρησκεία και τις παραδόσεις, είναι οι ΗΠΑ. Ιδιαίτερα τον 21ο αιώνα η πρακτική αυτή τείνει συνεχώς αυξανόμενη.

Ότι οι Χριστιανοί δεν είναι υποχρεωμένοι

“Η περιτομή του Χριστού”
του Ραφαήλ (1483- 1520),

“Η περιτομή του Χριστού”
Alonso Cano (1601-1667)

Απόσπασμα από το Κατά Λουκά Ευαγγέλιο που περιγράφει την περιτομή του Ιησού: *“Την 8η ημέρα, όταν ήρθε η ώρα να περιτμηθεί, ονομάστηκε Ιησούς”*

περιτομή άχειροποιήτω εν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ (Κολ. 2:11)“. Δεν διατηρείται η παράδοση της περιτομῆς, αφού θεωρείται ότι η αναγκαιότητά της καταργείται με την εκούσια σταυρική

σε περιτομή καταγράφεται για πρώτη φορά στις Πράξεις των Αποστόλων 15, όπου ο Απόστολος Παῦλος αναφέρει: *“ἐν ᾧ [Χριστῷ] και περιετμήθητε*

“Η καρέκλα του Ηλία“, είναι μια ειδική καρέκλα που στην τελετή περιτομῆς των Εβραίων βρίσκεται πάντα στα δεξιά του νονού και μένει κενή καθ'όλη τη διάρκεια της τελετής. Προορίζεται συμβολικά για τον προφήτη Ηλία, που θεωρείται “Ο Άγγελος της περιτομῆς”. Είναι συνήθως πλούσια λαξευμένη και διακοσμημένη με κεντήματα. Ο εβραϊκός νόμος ορίζει την κράτηση ενός ειδικού καθίσματος για τον προφήτη Ηλία. Στην προσευχή πριν την έναρξη της περιτομῆς ο περιτόμος αναφέρει τη φράση: “Αυτή είναι η καρέκλα του Ηλία. Ευλογημένη η μνήμη του.”

θυσία του Ιησού και αντικαθίσταται από το βάπτισμα. Ο θεϊκός νόμος δεν απαιτεί πλέον κατά τους Χριστιανούς τη συμβολική περικοπή του πέους, την αναγνώριση δηλαδή με αυτόν τον τρόπο της παντοδυναμίας του Θεού, αλλά εισάγεται μια πιο ισότιμη σχέση που στηρίζεται στην αγάπη.

Π. Λ.

Borsalino Το πιο διάσημο “καβουράκι“

Ήταν στα 1857 όταν ο Giuseppe Borsalino είχε την ιδέα να κατασκευάσει ένα πολυτελές τσόχινο καπέλο από τρίχωμα βελγικού κουνελιού και να του δώσει το όνομά του. Ξεκίνησε με σχετικά μικρή παραγωγή, αλλά το 1888 εταιρεία μετακόμισε σε νέο εργοστάσιο και σύντομα έφτασε τα 2.500 καπέλα την ημέρα.

Ορόσημο στην εξέλιξη του καπέλου Borsalino ήταν η διεθνής έκθεση του Παρισιού του 1900, όπου εκτέθηκε και κέρδισε το Grand Prix ποιότητας. Έκτοτε η εξάπλωση της φήμη του εξαπλώθηκε σε όλο τον κόσμο.

Τις παραμονές του Α' Παγκοσμίου Πολέμου παράγονταν ετησίως περίπου 2.000.000 καπέλα και η εταιρεία απασχολούσε πάνω από 2.500 εργαζόμενους, αποτελώντας ένα σημαντικό στήριγμα στην οικονομία της πόλης Αλεσάντρια (Πιεμόντε). Το σήμα της Borsalino εξαπλώθηκε παντού και κατέκτησε τις σημαντικότερες αγορές και, κυρίως, των ΗΠΑ, όπου τα καπέλα φορέθηκαν από πολλούς αστέρες του Χόλιγουντ. Γυρίστηκε μάλιστα και η γνωστή αστυνομική ταινία *Borsalino*, με πρωταγωνιστές τους Μπελμοντό και **Αλέν**

Ντελόν. Ο τελευταίος το φορούσε και το έκανε ακόμα πιο διάσημο.

Μετά τον πόλεμο η μόδα για τα “καβουράκια“ πέρασε και το Borsalino παρήκμασε. Τώρα η εταιρεία παράγει μια μεγάλη ποικιλία προϊόντων, όπως καπέλα, γραβάτες, ρούχα, ρολόγια, αρώματα...Ακόμη και παλιά ντεμοντέ ποδήλατα.

Λ. Τ.

Όταν σε μια δημοπρασία συναντά κανείς ένα αντικείμενο που πουλιέται 300.000 δολάρια, όπως η εικονιζόμενη επιστολή, είναι φυσικό να του κεντρίζει το ενδιαφέρον. Με λίγη περισσότερη έρευνα, ωστόσο, μπορεί κανείς εύκολα να δικαιολογήσει την τιμή της.

Εστάλη το 1860 μέσω της "Pony Express". Κατά τη διάρκεια της μεταφοράς της, η επιστολή έπεσε στα χέρια των Ινδιάνων, και αργότερα επανακτήθηκε από το στρατό. Τελικά, ο παραλήπτης ευδόκησε να την παραλάβει δύο χρόνια αργότερα.

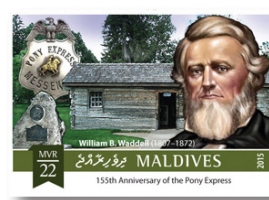
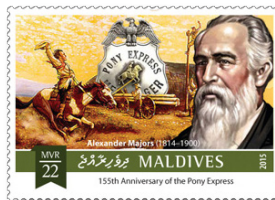
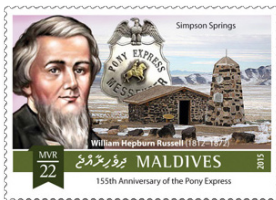
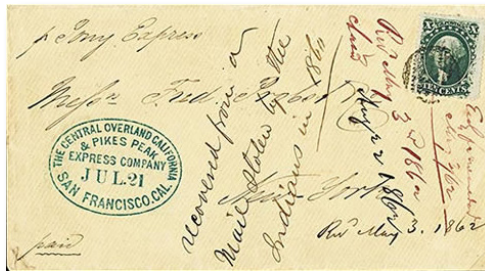
Τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στις κάθετες σημειώσεις που υπάρχουν επάνω στην επιστολή και τα οποία ο αγοραστής έλεγξε για τη γνησιότητά τους προτού δώσει τις 300.000!

Η Pony Express ήταν ταχυδρομική υπηρεσία που μετέφερε μηνύματα, εφημερίδες, ταχυδρομείο και μικροδέματα από το Σεντ Ζόζεφ του Μιζούρι προς το Σακραμέντο της Καλιφόρνιας, μέσω των μεγάλων πεδιάδων, πέρα από τα Βραχώδη Όρη και τη Σιέρα Νεβάδα. Οι ταχυδρόμοι χρησιμοποιούσαν ως μέσο μεταφοράς άλογα, τα οποία άλλαζαν σε ειδικούς σταθμούς που υπήρχαν στη διαδρομή.

Η δημιουργία της Pony Express έλυσε ένα επείγον πρόβλημα για την κυβέρνηση των ΗΠΑ. Στα τέλη του 1850 είχαν ανακύψει πολλά ζητήματα και πολιτικές εντάσεις μεταξύ Βορρά και Νότου, με κυρίαρχο αυτό της δουλειάς. Η κυβέρνηση φοβόταν μήπως χάσει τον έλεγχο του ταχυδρομείου κατά μήκος της Νότιας διαδρομής και την επαφή με την

Καλιφόρνια. Για να εξασφαλίσει τον έλεγχο της Ένωσης πάνω στις ταχυδρομικές μεταφορές μεταξύ Ανατολής και Δύσης, ήταν απαραίτητη μια διαδρομή εκτός των Νότιων Πολιτειών. Την κρίσιμη αυτή περίοδο, τρεις συνεργαζόμενοι επιχειρηματίες, οι William Herburn Russell, Alexander Majors και William Waddell, είχαν την

ιδέα της ίδρυσης μιας ταχυδρομικής υπηρεσίας που θα εξυπηρετούσε αυτή την γραμμή. Η ιδιωτική εταιρεία τους λειτούργησε επίσημα επί 19 μήνες από το 1859. Αρχικά με το όνομα Leavenworth and Pike's Peak Express Company και, ένα χρόνο μετά ως Central Overland California and Pikes Peak Express

Οι τρεις ιδρυτές της Pony Express

Company. Τελικά επικράτησε το όνομα Pony Express που ήταν αυτό της εταιρείας που ανήκε στην προηγούμενη, την μητρική.

Η διάρκεια του ταξιδιού των ταχυδρόμων από τη ακτή του Ατλαντικού σε αυτή του Ειρηνικού ήταν περίπου 10 ημέρες. Από τις 3 Απριλίου 1860 μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου 1861 όταν έφτασε ο τηλεγραφος, ήταν ο αμεσότερος τρόπος επικοινωνίας μεταξύ Δυτικών και Ανατολικών Ηνωμένων Πολιτειών, και κυρίως με την νέα πολιτεία της Καλιφόρνιας.

Οι συνθήκες και οι δυσκολίες που αντιμετώπιζαν οι ηρωικοί ταχυδρόμοι της Pony Express είναι αυτονόητες. Χαρακτηριστική είναι και η αγγελία της εταιρείας για την πρόκληση ενδιαφέροντος νέων ταχυδρόμων. Προτιμούντο οι "ορφανοί νέοι"! Ιδού η μετάφραση της σχετικής αγγελίας (βλέπε εικόνα):

"Pony Express.

Στ Ζόζεφ, Μισσόρι, προς Καλιφόρνια (σε 10 ημέρες ή λιγότερο). Ζητείται συνάδελφος, νέος, ισχνός, νευρώδης, όχι μεγαλύτερος των 18 ετών. Πρέπει να είναι ικανός ιππέας

και πρόθυμος να ρισκάρει καθημερινά τη ζωή του. Προτιμώνται ορφανοί. Μισθός 25 δολάρια εβδομαδιαίως.

Αποταθείτε στους Στάβλους της Pony Express".

Το μήκος ολόκληρης της διαδρομής ήταν 1.966 μίλια τα οποία χωρίζονταν σε 165 σταθμούς που απείχαν μεταξύ τους περίπου 10 μίλια. Κάθε ιππέας ταχυδρόμος κάλυπτε ένα τμήμα της διαδρομής 75-100 μιλίων, με μέση ταχύτητα 10 μίλια την ώρα, αλλάζοντας άλογο σε κάθε σταθμό, 8-10 φορές ανά διαδρομή. Κάθε 75-100 μίλια, αναλάμβανε να συνεχίσει νέος αναβάτης.

Τελικά, η διαδρομή Μισσόρι - Καλιφόρνια καλυπτόταν σε 10 ημέρες μόνο τα καλοκαίρια. Διότι το χειμώνα, εξαιτίας της κακοκαιρίας και του χιονιού, απαιτούνταν 12-16 ημέρες. Αναφέρεται μάλιστα και μία διαδρομή που διάρκεσε 24

ημέρες!

Η ζήτηση του φιλοτελικού υλικού της Pony Express είναι τεράστιο, είναι φυσικό να απευθύνεται σε συλλέκτες με πολύ ισχυρά βαλάντια!

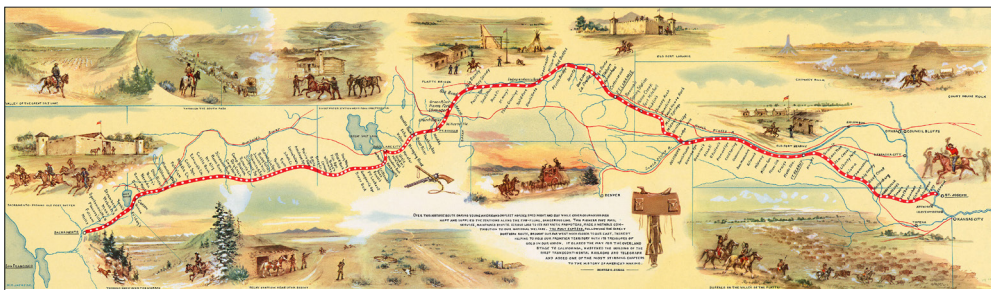
Παντελής Λεουσίης

Η γραμματοσήμανση των αντικειμένων που διακινούσε η Pony Express συνδυαζόταν με τα εθνικά τέλη.

Έκδοση για τα 100 χρόνια της Pony Express

Η διαδρομή της Pony Express σε καλλιτεχνικό χάρτη που φυλάσσεται στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου

Η πάπια μανδαρίνος

Αυτό το πανέμορφο πουλί συναντάται μόνο στη νοτιοδυτική Ασία και στη ρωσική Άπω Ανατολή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, ενώ στην Κίνα και Ιαπωνία τυο βρίσκουμε το χειμώνα. Μόνο σε μεγάλο μέρος της Ιαπωνίας και στην Ταϊβάν φαίνεται να παραμένει καθ' όλη την διάρκεια του έτους ως καθιστικό πτηνό.

Η αγγλική (Mandarin duck) και η ελληνική ονομασία του πτηνού -απ' ευθείας απόδοση της αγγλικής-, παραπέμπουν σε μία από τις κύριες χώρες καταγωγής του είδους, την Κίνα, και τους εκεί πολιτικούς και στρατιωτικούς λειτουργούς της, τους Μανδαρίνους, όπως τους είχαν αποκαλέσει οι Ευρωπαίοι αποικιοκράτες.

Είναι γρήγορο, ευέλικτο, απογειώνεται σχεδόν κάθετα και θεωρείται το ομορφότερο είδος πάπιας στον κόσμο. Ο αρσενικός μανδαρίνος στο αναπαραγωγικό του πτέρωμα, όχι μόνον δεν συγχέεται με κανένα άλλο είδος πτηνού παγκοσμίως, αλλά τα χρώματά του είναι εικόνα που δύσκολα φεύγει από την μνήμη του παρατηρητή. Δεν είναι τυχαίο ότι θεωρείται η ομορφότερη πάπια και από τα ομορφότερα είδη του ζωικού βασιλείου, γενικότερα.

Παρόλο που πρόκειται για ασιατικό είδος, λόγω του εντυπωσιακού του παρουσιαστικού ο μανδαρίνος έχει εισαχθεί σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες (λ.χ. Ηνωμένο Βασίλειο) και στην Αμερική (Καλιφόρνια), ενώ σε πολλές άλλες αποτελεί πολύτιμο έκ-

θεμα των ζωολογικών κήπων.

Η πάπια μανδαρίνος σπάνια καταδύεται. Την βλέπουμε συνήθως κουνιασμένη σε κλαδιά δένδρων ή να χαλαρώνει στα βράχια. Είναι το πουλί για το οποίο τρέφουν μεγάλο σεβασμό οι ασιατικές κοινωνίες.

Στην παραδοσιακή κινεζική κουλτούρα πιστεύεται ότι οι πάπιες Μανδαρίνοι είναι διαβίου ζευγάρια, σε αντίθεση με τα άλλα είδη πάπιας. Γι' αυτό και θεωρούνται ως σύμβολα συζυγικής αγάπης και αφοσίωσης, και εμφανίζονται συχνά στην κινεζική τέχνη.

Όταν οι Κινέζοι βλέπουν ένα ζευγάρι ερωτευμένων, χρησιμοποιούν την έκφραση: "Δύο πάπιες Μανδαρίνοι παίζουν στο νερό"! Γι' αυτό, άλλωστε, χρησιμοποιούνται ως σύμβολο στους κινεζικούς γάμους. Επειδή ευνοούν την ευδαιμονία και την πιστότητα.

Ωστόσο, το αρσενικό και το θηλυκό είναι πολύ ανόμοια στο παρουσιαστικό τους. Αυτός είναι και ο λόγος που στην Καντόνα συνηθίζουν να τα αποκαλούν "παράξε-

νο ζευγάρι" ή "αταίριαστο ζευγάρι".

Αλλά και για τους Κορεάτες, οι πάπιες μανδαρίνοι αντιπροσωπεύουν την ειρήνη, την πίστη και την ευγονία. Όπως και οι Κινέζοι, πιστεύουν ότι αυτές οι πάπιες ζευγαρώνουν για μια ζωή. Γι' αυτό και ένα από τα πιο συνηθισμένα γαμήλια δώρα σε νεόνυμφους είναι ένα ζεύγος μανδαρίνων.

Έντονος ο διμορφισμός στα δύο γένη.

Γαμήλιο γραμματόσημο. Κάτω 2 πάπιες μανταρίνοι και στη μέση το σύμβολο της διπλής ευτυχίας 囍

Ο μανταρίνος αποτελεί δημοφιλές θέμα και στην ιαπωνική τέχνη.

*“Υπνε που παίρνεις τα μωρά
Έλα πάρε και τούτο
Μικρό –μικρό σου τόδωσα
Μεγάλο φέρε μου το*

*Κοιμήσου και παράγγειλα
Στην Πόλη τα προικιά σου
Στα Γιάννενα τα ρούχα σου
Και τα χρυσαφικά σου...”*

Όλοι κάποτε νανουριστήκαμε από τη μητέρα ή τη γιαγιά. Κάποτε με κάποια μουρμουριστή μελωδία ή με ένα απλό παιδικό τραγούδι. Άλλοτε με ένα λαϊκό παραδοσιακό νανούρισμα, ή ακόμα με ένα παιδικό τραγούδι που έγραψε κάποιος διάσημος συνθέτης κλασικής μουσικής, όπως π.χ. ο Μπραμς. Διότι το νανούρισμα βρίσκεται σε όλους τους πολιτισμούς του κόσμου, τόσο σε παραδοσιακά τραγούδια-νανουρίσματα, συχνά άγνωστου συνθέτη, όσο και σε συνθέσεις σπουδαιών κλασικών συνθετών.

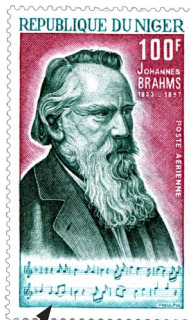
Οι Γάλλοι έχουν αρκετά δημοφιλή νανουρίσματα, μεταξύ των οποίων το “P’tit Quinquain” (Μικρό παιδάκι, Εικ.1), που υπάρχει σε άγαλμα με τον ίδιο τίτλο και το απαθανάτισαν σε γραμματόσημο. Γραμμένο το 1853, συνηθίζεται κυρίως στα βόρεια της χώρας.

1. “P’tit quinquain”

Μητέρα με μωρό. Επάνω, νότες από ιαπωνικό Νανούρισμα

2. Νότες από το “Νανούρισμα” του Μπραμς

Αμέτρητοι είναι οι συνθέτες που έχουν γράψει νανουρίσματα. Ονόματα όπως Φρεντερίκ Σοπέν, Φραντς Λιστ, Γκαμπριέλ Φορέ, Μορίς Ραβέλ, Ιγκόρ Στραβίνσκι, Μίλι Μπαλακίρεφ, έχουν αφήσει υπέροχα νανουρίσματα που ακούγονται συχνά και σε συναυλίες.

Άλλα και οι δύο κορυφαίοι συνθέτες μας μελοποίησαν νανουρίσματα. “Κοιμήσου αγγελούδι μου, παιδί μου νάνι νάνι, Να μεγαλώσεις γρήγορα, σαν τ’ αφηλό πλατάνι...”, έγραψε ο Κώστας Βίρβος και μελοποίησε υπέροχα ο Μίκης Θεοδωράκης, ενώ ο Μάνος Χατζηδάκης μας άφησε το περίφημο “Νάνι το παιδί μου νάνι...” από τον *Ματωμένο γάμο* του Λόρκα, σε στίχους του Νίκου Γκάτσου, που ερμήνευσε μοναδικά ο Λάκης Παππάς.

Ωστόσο, δύο είναι τα νανουρίσματα που είναι διεθνώς γνωστά και δημοφιλή στο ευρύτερο κοινό. Πρώτο αυτό του Γερμανού Γιοχάνες Μπραμς (Εικ.2), που η ελληνική του μετάφραση αρχίζει με τα λόγια “Φύσα αγέρι απαλό, το παιδί κοίμησέ μου...”, και δεύτερο το περίφημο “Σαμερτάιμ” του Αμερικανού Ζορζ Γκέρσουιν, με το οποίο αρχίζει η γνωστή όπερά του “Πόργκι και Μπες” (Εικ.3).

Π. Λ.

3. “Πόργκι και Μπες”

Ιστορικά πλοία

Το ατμόπλοιο “Μεγάλη Βρετανία”

Είναι γνωστό ότι τα πλοία έχουν συνήθως περιπετειώδη ζωή. Αλλάζουν μεταφορικό αντικείμενο, αλλάζουν ιδιοκτήτες, δρομολόγια, χώρες, πατρίδες... Αντιμετωπίζουν ασυνήθιστους καιρούς, βρίσκονται αντιμέτωπα με πολέμους, επιτάξεις, έκτακτα καθήκοντα... Πολλά από αυτά, εξαιτίας του ιδιαίτερα “τρικυμισμένου” βίου τους μένουν στην ιστορία, δίνοντας αφορμή ακόμα και για εκδόσεις γραμματοσήμων. Τέτοιο παράδειγμα είναι το επιβατικό ατμόπλοιο SS Great Britain (Μεγάλη Βρετανία).

Στην εποχή του, μεταξύ 1845 και 1854, ήταν το μεγαλύτερο επιβατηγό πλοίο στον κόσμο. Σχεδιάστηκε από τον διάσημο ναυπηγό Isambard Kingdom Brunel για μια μεγάλη βρετανική Ναυτική Εταιρεία Υπερατλαντικών Ταξιδιών που εκτελούσε δρομολόγια μεταξύ Μπρίστολ και Νέας Υόρκης.

Ενώ άλλα πλοία μέχρι τότε είχαν κατασκευαστεί από σίδηρο ή ήταν ξύλινα, και έφεραν βιδωτό έλικα, το “Μεγάλη Βρετανία” ήταν το πρώτο που συνδύαζε και τα δύο σε ένα

μεγάλο ποντοπόρο πλοίο. Ήταν το πρώτο σιδερένιο ατμόπλοιο που το 1845 διάσχιζε τον Ατλαντικό σε 14 ημέρες.

Το πλοίο είχε 98 μέτρα μήκος, εκτόπισμα 3.400 τόνων και μέγιστη ισχύ μηχανής 1000 HP, ενώ διέθετε ταυτόχρονα βοηθητικά ιστία. Στα τέσσερα καταστρώματά του φιλοξενούνταν 120 άνδρες πλήρωμα, 360

επιβάτες σε καμπίνες και διέθετε εστιατόρια και χώρους περιπάτου.

Όταν ξεκίνησε το 1843, το SS Great Britain ήταν μακράν το μεγαλύτερο πλεούμενο της εποχής του, το καμάρι της βρετανικής εμπορικής ναυτιλίας.

Ωστόσο, το μεγάλο βάρος του, η ογκώδης κατασκευή και το υψηλό κόστος πλεύσης έβαλαν κάποια στιγμή τους ιδιοκτήτες σε δύσκολη οικονομική θέση. Όταν μάλιστα το 1846 το πλοίο προσάραξε στον όρμο Dundrum της Αγγλίας μετά από λανθασμένη πλοήγηση, έχασαν όλα τους τα κεφάλαια και κήρυξαν πτώχευση.

Το 1852, μετά από επιχείρηση διάσωσης του πλοίου (επιθαλάσσια αρωγή) και τις απαραίτητες επισκευές, το περήφανο

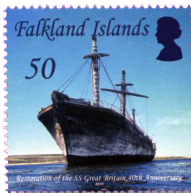
Μακέτα του SS Great Britain

Isambard Brunel, ο ναυπηγός.

Μετά την εγκατάστασή του στο χώρο όπου θα μετατραπεί σε μουσείο.

Έκδοση για τα 40 χρόνια της μεταφοράς του SS Great Britain από τα Νησιά Φόκλαντ και την αποκατάστασή του ως Μουσείο στο Μπρίστολ.

Πλήρως ανακαινισμένο, καμαρώνει στο λιμάνι του Μπρίστολ.

καράβι μπήκε στην περριπέτεια της μεταφοράς χιλιάδων μεταναστών στην Αυστραλία, μέχρι το 1881 όταν μετατράπηκε σε ιστιοφόρο.

Τρία χρόνια αργότερα παροπλίστηκε στα Νησιά Φόλκλαντ, όπου χρησιμοποιήθηκε ως πλοίο καραντίνας, ως αποθήκη ή ως πλοίο προμηθευτή κάρβунου σε άλλα πλοία, μέ-

χρι που οι ιδιοκτήτες του το προσάραξαν το 1937

Αυτή η θλιβερή εγκατάλειψη του άλλοτε εμβληματικού πλοίου ευαισθητοποίησε ένα πλούσιο Άγγλο επιχειρηματία, ο οποίος, το 1970, κάλυψε τη δαπάνη ρυμούλκησης του από τα Φόλκλαντ μέχρι το Μπρίστολ της Αγγλίας. Εκεί, το SS Great Britain δεξαμενίστηκε, επισκευάστηκε και καλλωπίστηκε, και έκτοτε παραμένει ως Μουσείο, μέρος της Βρετανικής ναυτικής ιστορίας.

Η επισκεψιμότητά του παραμένει πάντα πολύ μεγάλη. Δέχεται κάθε χρόνο μέχρι και 200.000 επισκέπτες.

Λ. Τ.

Προμετωπίδα του *Observer* (21/06/1970), από την άφιξη του πλοίου στο Μπρίστολ. Τίτλος: "Επιστρέφοντας το Μεγάλη Βρετανία".

Ένας επίσκοπος, ένας ραβίνος και ένας ιμάμης μαζί σε γραμματόσημο

Ένα από τα γραμματόσημα που κυκλοφόρησαν τα βελγικά ταχυδρομεία το 2016 είχε μια ενδιαφέρουσα πρωτοτυπία. Απεικονίζει τους τρεις εκπροσώπους των τριών κυριότερων θρησκειών, πιστοί των οποίων συμβιών σε αυτή τη χώρα. Τίτλος του γραμματοσήμου "Ανεκτικότητα".

Οι εικονιζόμενοι είναι ο Albert Guigui, ο Μεγάλος Ραβίνος των Βρυξελλών, Mgr Johan Bonny, Επίσκοπος της Αμβέρσας, και Khalid Benhaddou, Ιμάμης της Γάνδης.

Στο κείμενο που υπάρχει στο κάτω μέρος του γραμματοσήμου αναγράφεται το όνομα της δημιουργού της φωτογραφίας, της διάσημης Βελγίδας (Φλαμανδής) φωτογράφου Lieve Blancquaert, και οι λέξεις "Όλοι διαφορετικοί" στις δύο επίσημες γλώσσες της χώρας.

Ο Ραβίνος Guigui δήλωσε: "Το γραμματόσημο αυτό έχει σκοπό να δείξει ότι παρά τα όσα ακούν οι άνθρωποι από τις ειδήσεις για το τι συμβαίνει στο Βέλγιο, υπάρχουν καλές σχέσεις μεταξύ των θρησκειών. Η φωτογραφία μας δείχνει να κρατάμε τα χέρια ενωμένα και να εργαζόμαστε μαζί".

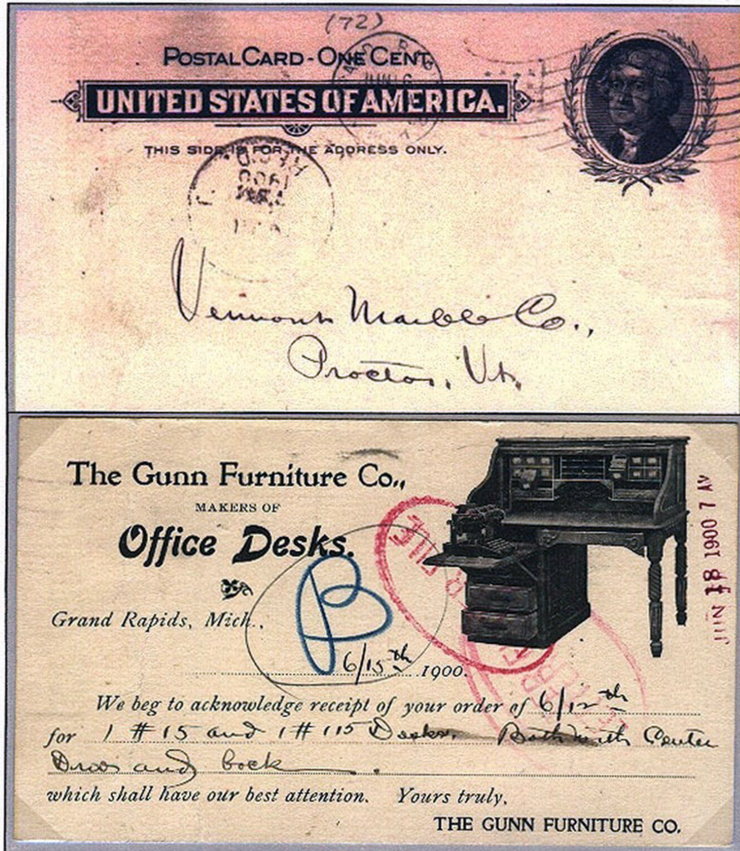
Πρόκειται σίγουρα για μία έκδοση υψηλού συμβολισμού.

Λ. Τ.

ΡΙΚΙΚΉ, ΤΙΚ ΤΙΚ! ΠΟΙΑ ΕΪΜΑΙ ΕΓΩ;

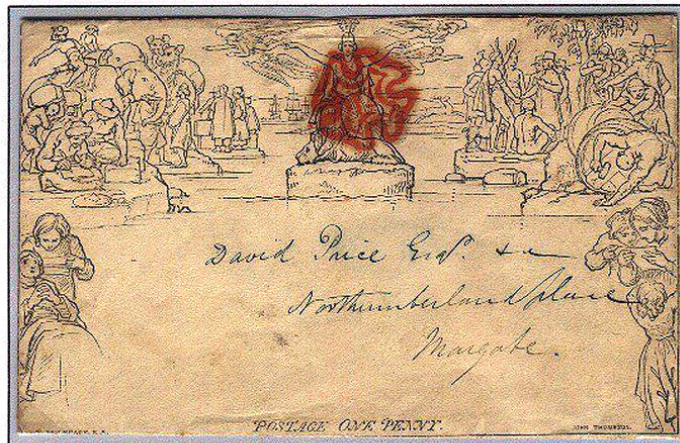
Η ιστορία της γραφομηχανής από τη γέννησή της έως ότου η σύγχρονη τεχνολογία την εξαφάνισε.

1. Τι προηγήθηκε ...
2. Γίνομαι καλύτερη και εδραιώνομαι.
3. Χρήσιμη σε πολλά περιβάλλοντα.
4. Αδελφοί και αδελφές μου.
5. Μάθετε να γράφετε ταχύτερα και ευκολότερα
6. Παλιά, φθαρμένη και για πέταμα!

Ρεπικέ μονόφυλλο (16 Ιουνίου 1900) με γραφομηχανή-γραφείο της εποχής

1. Τι προηγήθηκε

Φάκελος MULREADY του 1840 από Λονδίνο σε Margate. Σφραγίδα κόκκινος σταυρός της Μάλτας. Ανω αριστερά, υπάλληλοι καταγράφουν τις εμπορικές συναλλαγές σε δυσκίνητα βιβλία.

Οι εξελίξεις στην τέχνη της εκτύπωσης όξυναν την ανάγκη παραγωγής ταχύτερων και εξίσου σαφών κειμένων. Όταν το καλεί η ανάγκη του εμπορίου, η λύση είναι κοντά!

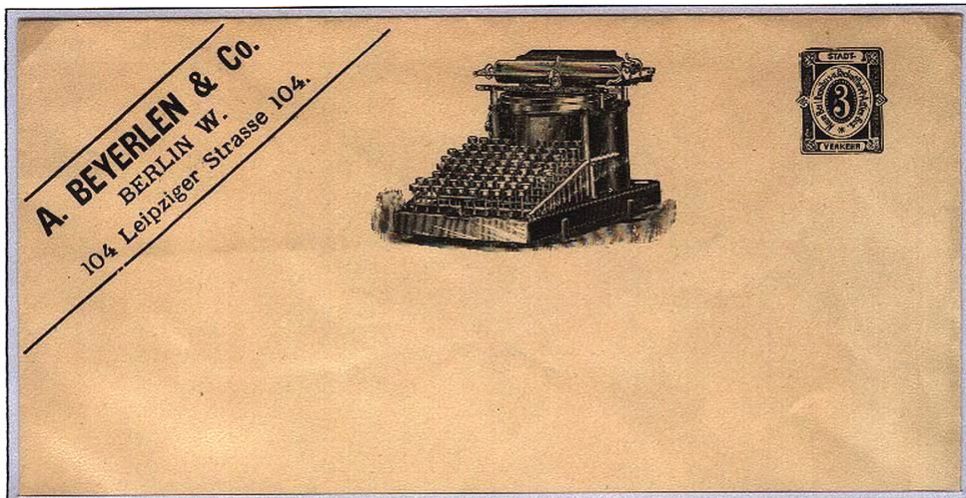
Στην αρχή επινοείται ένας συνδυασμός εκτύπωσης και γραφής, αργότερα με πληκτρολόγιο. Έτσι, η γραφομηχανή εφευρέθηκε και έγινε πλήρες εμπορικό προϊόν μέσα σε 50 χρόνια.

1. Τι προηγήθηκε

Συστημένη Επιστολή με αναμνηστικής σφραγίδα Peter Mitterhofer

Η μηχανή γραφής με σφυράκια επινοήθηκε το 1864 από τον Peter Mitterhofer (1822-1893). Τα πρώτα κείμενα γράφονταν διάτρητα και προορίζονταν για άτομα με προβλήματα όρασης.

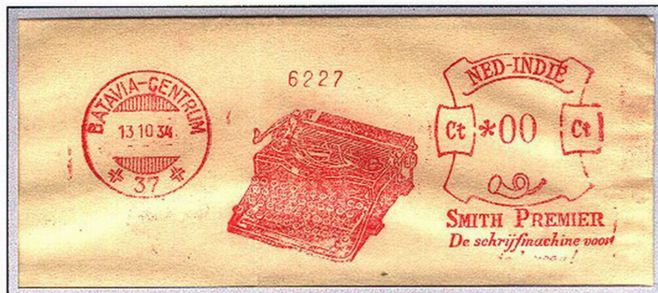

Μονόφυλλο ιδιωτικού ταχυδρομείου του Βερολίνου (Berliner Omnibus und Packetfahrt Actien-Gesellschaft) του 1898, με ιδιωτική απεικόνιση γραφομηχανής "Yost"

2. Γίνονται καλύτερη και εδραιωνομαι

"Porte timbre" της Ουρουγουάης με διαφήμιση της Remington (1925)

Ήδη στις αρχές της δεκαετίας του 1900, εταιρείες όπως η Remington ασχολήθηκαν με τη βελτίωση του προϊόντος. Η γραφομηχανή γρήγορα έγινε δημοφιλής και γρήγορα καθιερώθηκε σε πολλές εταιρείες σε όλο τον κόσμο.

Ρωσικό μονόφυλλο του 1899 με διαφήμιση των γραφομηχανών Yost

2. Γίνομαι καλύτερη και εδραιωνομαι

Κάθε κατασκευαστής είχε το δικό του μοντέλο, επιδιώκοντας να γίνουν οι γραφομηχανές ελαφριές, αξιόπιστες και προσιτές.

Inhalt: Mitteilung des Postbediensteten Berlin.

Privatanzeige.

Über 200 Maschinen am Lager

Schreibmaschinen
Rechenmaschinen
Buchungsmaschinen

Verlangen Sie die illustr. Druckschrift Nr. 571
oder kostenlose unverbindliche Vorführung!

Klein-Torpedo Modell 18

Gebr. Weinitzschke
Das Haus für Büromaschinen
BERLIN C 2, Spittelmarkt 1-2 · Anruf: 16 56 11

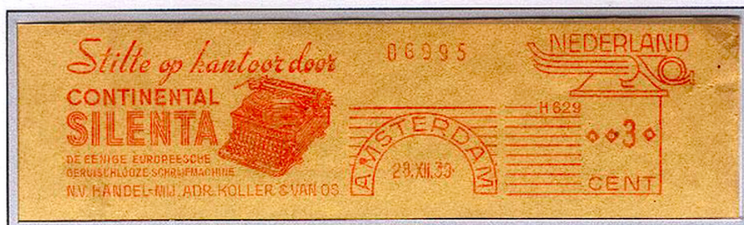
Triumphator

Herrn
Canadad B

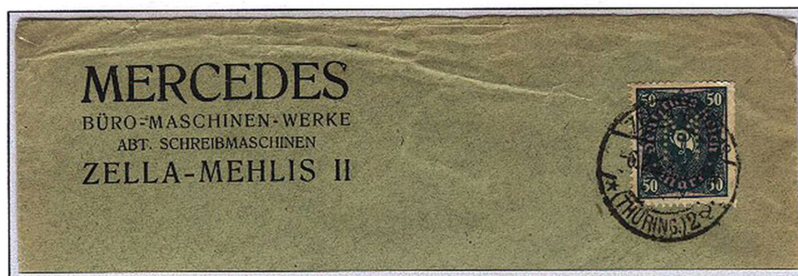
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A
BERLIN
SCH A

Γερμανικός ταχυδρομικός φάκελος με λογοκρισία και γραφομηχανή μοντέλο Torpedo 18

2. Γίνομαι καλύτερη και εδραιωνομαι

Τελικά η χρήση της γραφομηχανής ξεπέρασε τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες. Έφτασε και στα γραφεία και τα καθιστικά των σπιτιών..

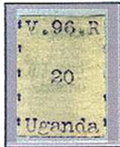

Διάτρηση "M" (perfin) της εταιρείας γραφομηχανών Mercedes (1923)

Busta Lettera Postale (BLP). Ιταλικό μονόφυλλο για αναπήρους πολέμου με διαφημίσεις γραφομηχανών "Yost" στη μία όψη και "Mercedes" στην άλλη.

3. Χρήσιμη σε πολλές περιπτώσεις

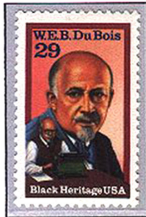
Τα πρώτα γραμματόσημα της Ουγκάντα έγιναν με γραφομηχανή (1896).

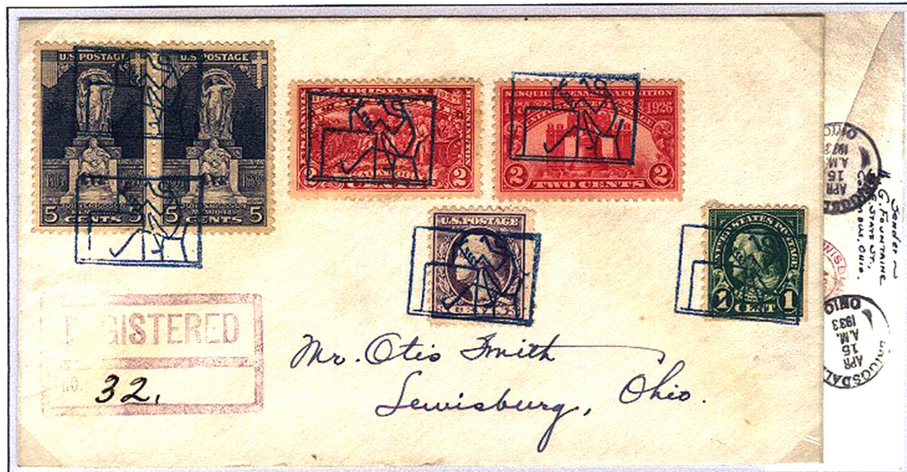
Τonga. Δακτυλογραφημένο "Half Penny", με επισήμανση, σε 2d μπλε Βασιλέως Γεωργίου.

Το βρετανικό προσωρινό ταχυδρομείο στην Τουρκία κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου κατασκεύασε γραμματόσημα έκτακτης ανάγκης με γραφομηχανή. Για να επιταχυνθεί η παραγωγική διαδικασία, χρησιμοποιήθηκε χαρτί άνθρακα (μπλε, μοβ). Τα δημιούργησε ο Βρετανός Lt. O. H. Pirie-Gordon και τα υπέγραψε για ασφάλεια.

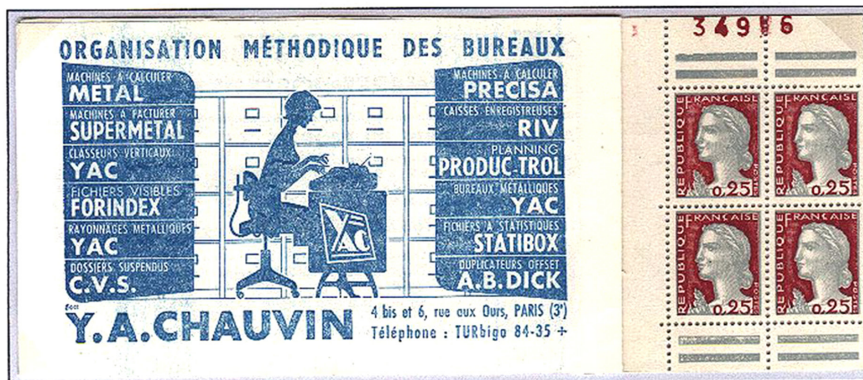

Είναι γενικά γνωστό ότι η γραφομηχανή χρησιμοποιήθηκε από εταιρείες και αργότερα από συγγραφείς και δημοσιογράφους. Λιγότερο γνωστό είναι ότι χρησιμοποιήθηκε και για την κατασκευή γραμματοσήμων, συνήθως έκτακτης ανάγκης.

ΗΠΑ (15 Απριλίου 1933) Σφραγίδα Fancy από το Briggsdale, Οχάιο, η οποία εικονίζει δακτυλογράφο.

3. Χρήσιμη σε πολλές περιπτώσεις

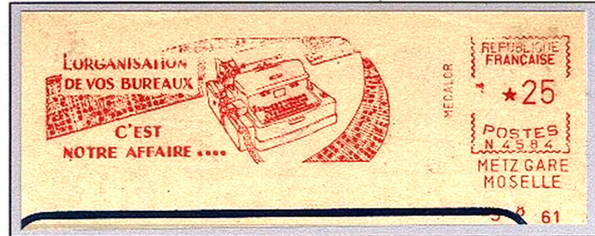

Η χρήση των γραφομηχανών αυξήθηκε συστηματικά σε όλες τις εταιρείες και δημόσιες υπηρεσίες. Η ικανότητα χειρισμού της έγινε μέρος της δουλειάς. Στην πορεία άρχισαν να χρησιμοποιούνται και από ιδιώτες, ακόμα και για χόμπι.

Πορτογαλικό μονόφυλλο με διαφήμιση γραφομηχανής

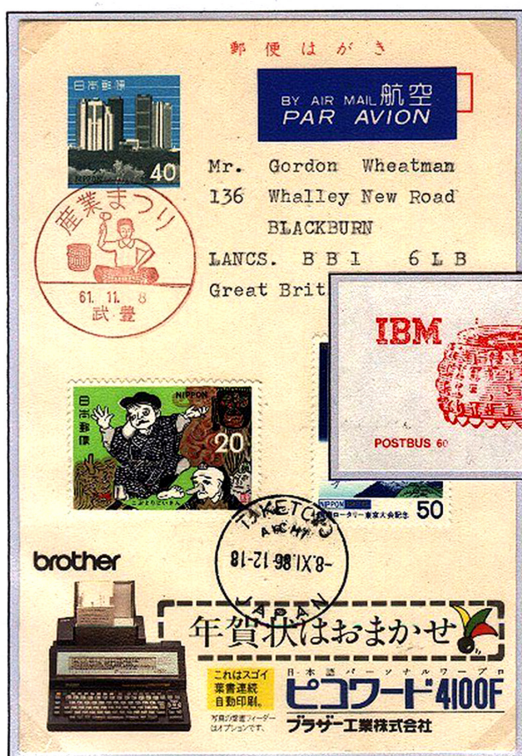
4. Αδελφοί και αδελφές μου

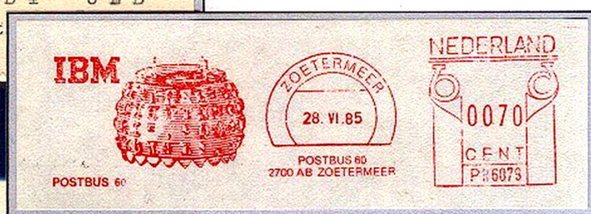
Τέλεξ, λογιστικά μηχανήματα, ηλεκτρονικοί υπολογιστές και προσωπικοί υπολογιστές είναι εξοπλισμένα με πληκτρολόγιο που βασίζεται στο πληκτρολόγιο της γραφομηχανής.

5. Μάθετε να γράφετε ταχύτερα και ευκολότερα

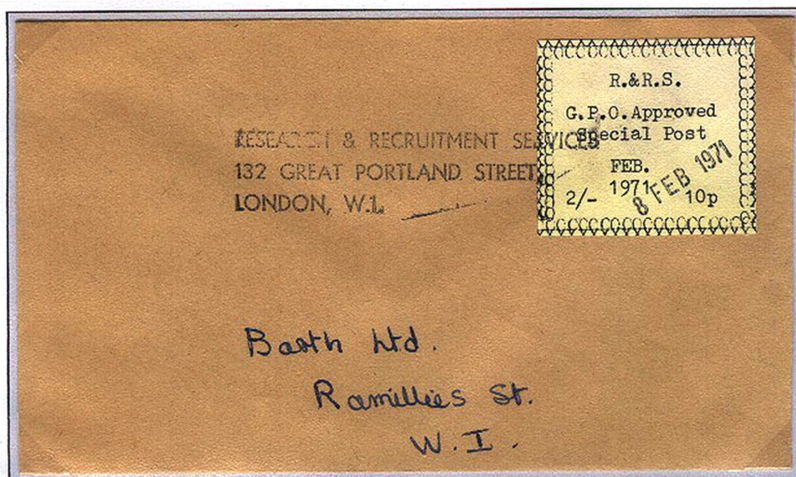

Αργότερα οι γραφομηχανές έγιναν ηλεκτρικές, αυξάνοντας σημαντικά την ταχύτητα της γραφής. Με την άφιξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των δυνατοτήτων τους η μηχανική γραφή έγινε ταχύτερη, πιο όμορφη και πιο σωστή.

5. Μάθετε να γράφετε ταχύτερα και ευκολότερα

Για ταχύτητα, καλύτερα αποτελέσματα και βελτίωση λαθών χρησιμοποιήθηκαν όλα τα μέσα. Χρησιμοποιήθηκαν επίσης διατομές ή χαρτί άνθρακα για την επιτάχυνση της αναπαραγωγής.

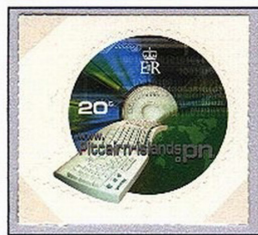

Απεργιακό γραμματόσημο Μεγάλης Βρετανίας (8/02/1971). Έγινε με στένσιλ και γραφομηχανή. Την περίοδο απεργίας ταχυδρομικών, μπορούσαν και άλλες υπηρεσίες να κάνουν γραμματόσημα.

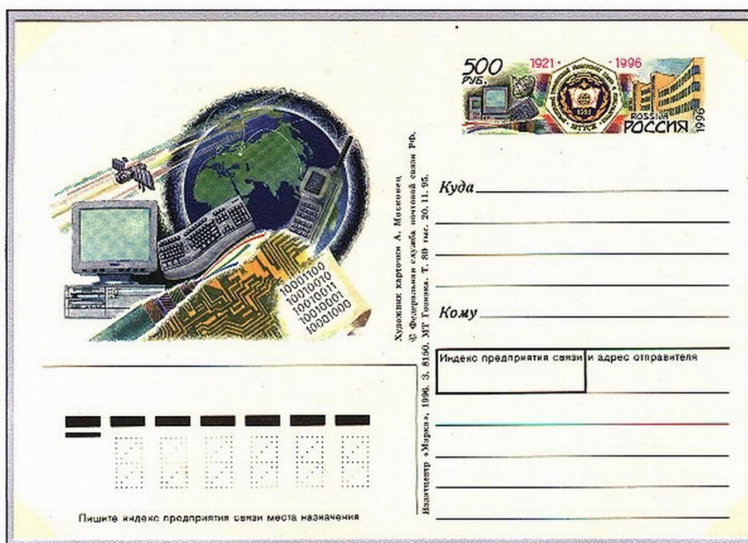
6. Παλιά, φθαρμένη και για πέταμα...

Σήμερα, ο προσωπικός υπολογιστής εξαφάνισε τις γραφομηχανές. Φορτωμένοι με ισχυρά προγράμματα επεξεργασίας κειμένου και χρησιμοποιώντας όμορφες γραμματοσειρές και εκτυπωτές λέιζερ, έχει πολύ καλύτερο και όμορφο αποτέλεσμα.

Μόνο το πληκτρολόγιο της παλιάς γραφομηχανής παρέμεινε για να την θυμίζει

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Μετά την κυκλοφορία του βιβλίου "Εγχειρίδιο του Θεματικού Φιλοτελισμού", της γνωστής έκδοσης του συλλόγου μας, τα κείμενα της παρούσας στήλης αναπαράγονται από αυτό.

Τα αερογράμματα

Τα αερογράμματα είναι μία ακόμα από τις πολλές μορφές μονόφυλλων. Έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτά, εκτός από το γεγονός ότι βρίσκονται πάντα με τη μορφή αναδιπλούμενου φακέλου -εφόσον το κείμενο της επιστολής γράφεται στην εσωτερική τους επιφάνεια και διατίθενται αποκλειστικά για διακίνηση με αεροπορικό ταχυδρομείο. Το έντυπο γραμματόσημο βρίσκεται στην ίδια θέση με αυτή των έντυπων φακέλων-μονόφυλλων (επάνω δεξιά), φέρουν δε πάντα μία έντυπη ετικέτα, συνήθως στο άνω και αριστερό μέρος, όπου αναγράφονται οι ενδείξεις "PAR AVION", "BY AIR MAIL", "AIR LETTER", "AEROGramme", "ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ" κτλ. Υπάρχουν βέβαια και οι σπάνιες εξαιρέσεις, όπου δεν υπάρχει καθόλου έντυπο γραμματόσημο (εικ. 1).

Στα αερογράμματα, το κοινό πρόσθετο στοιχείο με τους έντυπους φακέλους/μονόφυλλα είναι ότι απαγορεύεται να περιέχουν οποιοδήποτε ένθετο επιστολόχαρτο ή άλλο αντικείμενο και το επιτρεπτό βάρος τους είναι μέχρι 20 γραμμάρια.

Από θεματικής πλευράς, το ενδιαφέρον τους εντοπίζεται σε δύο στοιχεία: Στην εικόνα του έντυπου γραμματοσήμου και στις εικονογραφήσεις. Αυτές μπορεί να βρίσκονται στο αριστερό μέρος της πρόσοψης του κλειστού αερογράφματος (εικ. 2), συνήθως πάνω ή κάτω από την ένδειξη "PAR AVION", και μπορεί να καλύπτουν όλο το πρόσθιο μέρος του, ή μόνο το οπίσθιο (εικ. 3), να καταλαμβάνουν ταυτόχρονα πρόσθιο και οπίσθιο (εικ. 4), ή ακόμα και μία τρίτη όψη που δεν είναι ορατή όταν το

αερόγραμμα είναι διπλωμένο (εικ. 5). Η τρίτη αυτή όψη μπορεί επίσης να είναι η μόνη με αξιοποιήσιμα θεματικά στοιχεία, εκτός από την πρόσοψη, όπως φαίνεται στο αερόγραμμα της εικ. 6. Με θέμα την αποστολή πειραματικού δορυφόρου, η τρίτη αυτή όψη παρουσιάζει πολύτιμο θεματικό κείμενο, σχετικό με την εκτόξευση του δορυφόρου και το ιστορικό του εγχειρήματος.

Υπάρχουν ωστόσο και αερογράμματα στα οποία το μόνο αξιοποιήσιμο θεματικό στοιχείο είναι το έντυπο γραμματόσημο, αφού δεν περιλαμβάνουν κανένα άλλο κείμενο ή εικονογράφηση.

Έχοντας όλες τις ιδιότητες και τα χαρα-

1. Υπάρχουν αερογράμματα χωρίς έντυπο γραμματόσημο, μόνο με τις ενδείξεις *Par avion*, *Aerogramme*.

2. Επετειακό αερόγραμμα Βατικανού, με αξιοποιήσιμα το έντυπο γραμματόσημο και την εικονογράφηση.

κτηριστικά των μονόφυλλων, τα αερογράμματα απαιτούν να τους γίνεται η ίδια ακριβώς φιλοτελική μεταχείριση. Δεν πρέπει να καλύπτεται μέρος της επιφάνειάς τους ή να μπαίνουν σε "παράθυρο". Μπορούν να εκτίθενται κλειστά, ώστε να είναι ορατή μόνο η πρόσθια όψη, ή ανοικτά, για να φαίνεται ταυτόχρονα η πρόσθια, η οπίσθια, ή και η τρίτη όψη για τις περιπτώσεις που τα ζητούμενα θεματικά

μηνύματα υπάρχουν στις άλλες επιφάνειες του, όταν αυτό είναι ακόμα ανοικτό. Υπάρχουν όμως και -σπάνιες- περιπτώσεις όπου το αερογράμμα χρειάζεται να εκτεθεί με την εσωτερική όψη του. Συναντώνται ελάχιστες τέτοιες εκδόσεις, όπου ακόμα και στην περιοχή του κειμένου υπάρχουν αγνές εικονογραφήσεις ή εικονογραφήσεις στα περιθώρια. Σε αυτή την περίπτωση, καλό είναι να εκτίθεται μαζί και μία φωτοτυπία, σε σμίκρυνση 50% της πρόσθιας πλευράς του (σε κλειστή μορφή), ώστε να επιβεβαιώνεται ότι πρόκειται για αερογράμμα και να φαίνεται η κατάστασή του (ταχυδρομημένο ή όχι, κτλ.). Υπάρχουν όμως και κριτές που αρκούνται σε έναν σύντομο περιγραφικό υπότιτλο, όπου, μεταξύ των άλλων φιλοτελικών πληροφοριών, δηλώνεται η ταυτότητα του αντικειμένου.

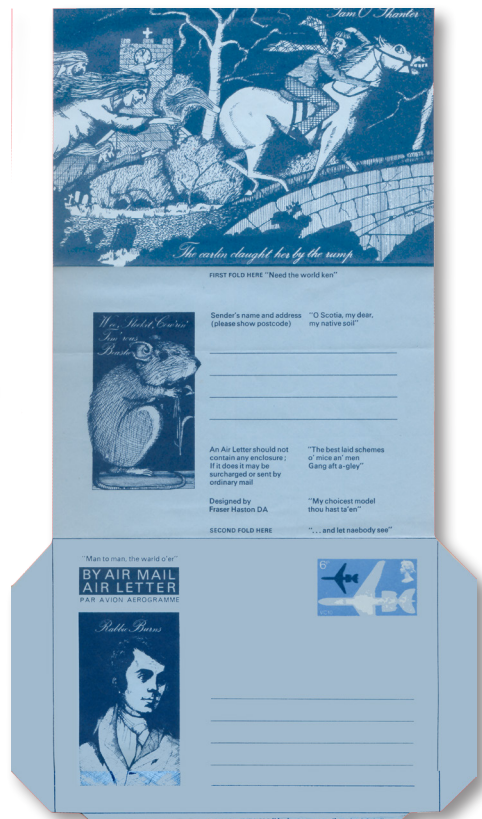
Στην περίπτωση που ένα αερογράμμα

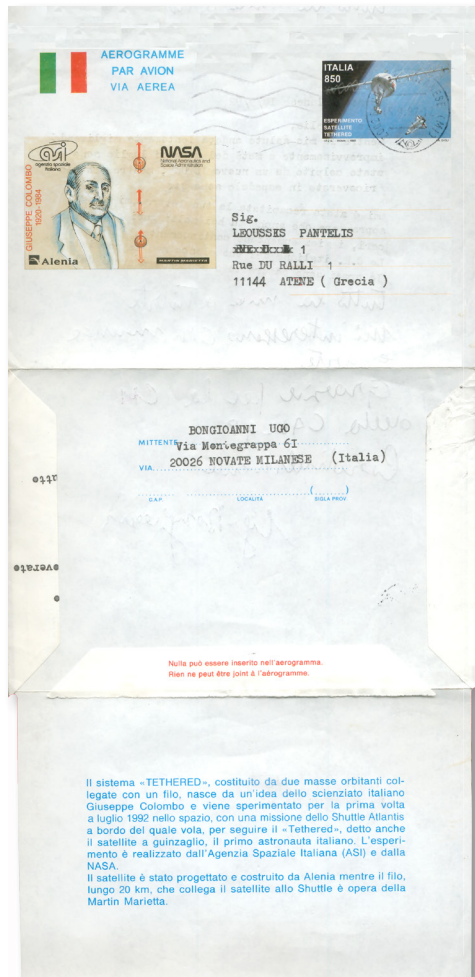
3. Από τα ελάχιστα ελληνικά αερογράμματα. Αξιοποιήσιμα έντυπο γραμ/μο και πίσω εικονογράφηση.

4. Αερογράμμα Κούβας, μία από τις πολλές εκδόσεις στη μνήμη του εθνικού ήρωα Χεσέ Μαρτί.

5. Αερογράμμα Ηνωμένου Βασιλείου (Robert Burns) με αξιοποίηση και την τρίτη, μη ορατή όψη όταν αυτό είναι διπλωμένο.

6. Ιταλικό αναμνηστικό αερογράμμα με θεματικά στοιχεία στην πρόσοψη, αλλά και στην τρίτη, μη ορατή όψη όταν αυτό είναι διπλωμένο.

με προβλεπόμενο αεροπορικό τέλος εσωτερικού ή ευρωπαϊκής χώρας χρειάζεται να ταξινομηθεί στο εξωτερικό ή σε τρίτη χώρα, αντίστοιχα, τότε θα χρειαστεί να προστεθούν και άλλα γραμματόσημα. Αυτό μπορεί να συμβεί επίσης αν στο μεταξύ έχουν αυξηθεί τα τέλη. Σε αυτή την περίπτωση, η θεματική χρήση του αερογράμματος δεν αλλάζει, εκτός αν το αξιοποιήσιμο μήνυμα προέρχεται μόνο από το έντυπο γραμματόσημο, και τα πρόσθετα γραμματόσημα είναι περισσότερα του ενός. Τότε ισχύει ό,τι και με τους ταχυδρομημένους φακέλους. Τα πολλά και διαφορετικά γραμματόσημα διασπούν την προσοχή από το θε-

ματικό μήνυμα που στοχεύουμε και, γι' αυτό, ένα τέτοιος φάκελος ή αερογράμμα πρέπει να αποφεύγεται.

Με τα αερογράμματα συμβαίνει ό,τι και με πολλά από τα άλλου τύπου μονόφυλλα: Βρίσκονται πολύ πιο εύκολα αξιοποιήσιμα παρά χρησιμοποιημένα. Γι' αυτό και θα πρέπει, αν θέλουμε μία καλύτερη κριτική επιβίβαση, να εξαντλούμε την προσπάθεια ανεύρεσής τους σε ταχυδρομημένη μορφή.

Τέλος, δεν θα παραλείψουμε να αναφέρουμε την -όχι ιδιαίτερα συνηθ- ύπαρξη και αερογραμμάτων με διαφημίσεις. Είναι εξίσου αξιοποιήσιμες όπως και οι αντίστοιχες των άλλων μονόφυλλων.

Είναι αυτονόητο ότι η χρήση των αερογραμμάτων στις εκθεσιακές θεματικές συλλογές είναι απόλυτα επιτρεπτή. Πηγαίνοντας λίγο παραπέρα, θα λέγαμε ότι είναι και επιβεβλημένη, διότι καλύπτουν μεγάλο αριθμό θεμάτων, αλλά και συνεισφέρουν στην απαραίτητη ποικιλία φιλοτελικού υλικού, από την οποία πάντα έχει ανάγκη η εκθεσιακή συλλογή μας.

Παντελής Λεουσίας

Τα αερογράμματα είναι συχνά πολύτιμα τόσο για τις πληροφορίες τους, όσο και για την αισθητική τους.

Sally Ride

Η πρώτη γυναίκα αστροναύτης των ΗΠΑ

Μία από τις πρώτες γυναίκες που ταξίδεψαν στο διάστημα και η πρώτη Αμερικανίδα αστροναύτης ήταν η Σάλι Ράιντ (Sally Ride).

Γεννημένη το 1951, φάνηκε ότι ήταν χαρισματικό άτομο από τα εφηβικά της χρόνια. Πολλά υποσχόμενη ερασιτέχνης τένιστρια, εγκατέλειψε τα σχέδια της να παίξει επαγγελματικά και μπήκε στο πανεπιστήμιο του Στάνφορντ όπου πήρε πτυχίο αγγλικής και φυσικής (1973). Το 1978, ως υποψήφια διδάκτωρ και επίκουρος καθηγήτρια στη φυσική των λείζερ στο Stanford, επιλέχθηκε από την NASA ως μία από τις έξι υποψήφιες γυναίκες αστροναύτες.

Πήρε διδακτορικό στην αστροφυσική και άρχισε μαθήματα κατάρτισης και αξιολόγησης. Ένα χρόνο μετά ολοκλήρωσε την εκπαίδευσή της στη NASA, έλαβε άδεια πιλότου και έγινε επιλέξιμη ως ειδική διαστημικών αποστολών των Η.Π.Α.

Στις 18 Ιουνίου 1983, έγινε η πρώτη αμερικανική γυναίκα στο διάστημα, πετώντας σε τροχιά με το Διαστημικό Λεωφορείο Challenger. Η αποστολή διήρκεσε έξι ημέρες, κατά τη διάρκεια των οποίων βοήθησε την ανάπτυξη δύο δορυφόρων επικοινωνίας και στην πραγματοποίηση ποικίλων πειραμάτων.

Η Ράιντ συμμετείχε και σε μια δεύτερη διαστημική αποστολή με το Challenger, τον Οκτώβριο του 1984, στην οποία συμμετείχε και μια άλλη γυναίκα: Η παιδική της φίλη Κάθριν Σάλιβαν, η οποία έγινε η πρώτη Αμερικανίδα γυναίκα που περπάτησε στο διάστημα.

Η Ράιντ εκπαιδεύτηκε για μια τρίτη απο-

στολή, όταν το Challenger εξερράγη μετά την εκτόξευσή του τον Ιανουάριο του 1986. Μία καταστροφή που ανάγκασε την NASA να αναστείλει τις πτήσεις για περισσότερα από δύο χρόνια.

Στη συνέχεια, η Ράιντ υπηρέτησε στην προεδρική επιτροπή που διορίστηκε για να ερευνηθεί το ατύχημα, αλλά και σε μία δεύτερη για την διερεύνηση των αιτιών της διάλυσης του Orbiter Columbia, κατά τη διάρκεια της πτήσης του το Φεβρουάριο του 2003.

Το 1987 παραιτήθηκε από τη NASA και το 1989 έγινε καθηγήτρια φυσικής στο Πανεπιστήμιο του Σαν Ντιέγκο της Καλιφόρνιας και διευθύντρια του Ινστιτούτου Διαστήματος της Καλιφόρνιας. Συνέχισε την δραστηριότητά της καταλαμβάνοντας διάφορες άλλες θέσεις, διευθύνοντας προγράμματα και οργανώσεις αφιερωμένες στην καλλιέργεια της επιστήμης και της εκπαίδευσης, και ιδιαίτερα στην παροχή υποστήριξης σε μαθητές που ενδιαφέρονται για την επιστήμη, τα μαθηματικά ή την τεχνολογία. Έγραψε επίσης ή συνεργάστηκε σε πολλά παιδικά βιβλία σχετικά με την εξερεύνηση του διαστήματος και τις προσωπικές της εμπειρίες

ως αστροναύτης.

Είχε παντρευτεί το 1982 τον σύντροφό της αστροναύτη Steven από τον οποίο χώρισε πέντε χρόνια αργότερα.

Πέθανε το 2012.

Το 2013 της απονεμήθηκε μεταθανάτια το Προεδρικό Μετάλλιο Ελευθερίας.

Το διαστημικό λεωφορείο Challenger

Το Orbiter Columbia. Το 2003 διαλύθηκε στον αέρα

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 15 Ιουλίου 2019 κυκλοφόρησε η Ειδική Σειρά Γραμματοσήμων με τίτλο **"EUROMED 2019-Κοστούμια της Μεσογείου"** αποτελούμενη από τέσσερα γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 4.94,

σε ένα εκατομμύριο πλήρεις σειρές. Εκτυπώθηκαν σε φύλλα των 25, σε φύλλα; των οκτώ και σε 7.000 φυλλαράκια που πωλούνται στην ονομαστική αξία των γραμματοσήμων. Κυκλοφόρησαν επίσης 8.000 ΦΠΗΚ προς € 7.30, 7.000 τευχίδια τα γραμματόσημα των οποίων φέρουν διάτρηση μόνο στην κάθετη διάσταση και 500 απλά λευκώματα σειρές προς € 15.00.

• Στις 16 Σεπτεμβρίου 2019 κυκλοφόρησε η αναμνηστική σειρά με τίτλο **"100 Χρόνια Λιμενικό Σώμα"**, αποτελούμενη από 4 γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 5.22, σε 1.000.000 πλήρεις σειρές, Δύο από τα γραμματόσημα της σειράς αναγράφουν τη χρήση τους αντί την ονομαστική αξία (20 γρ. εσωτερικού και 20 γρ. εσωτερικού συστημένο εξωτερικού). Κυκλοφόρησαν επίσης 4000 διπλοί ΦΠΗΚ προς € 7.80 και 500 Απλά Λευκώματα σειρές προς € 15.00.

ΚΥΠΡΟΥ

• Στις 9 Ιουλίου 2019 κυκλοφόρησε η νέα αναμνηστική σειρά με τίτλο **"EUROMED 2019- Στολές της Μεσογείου"**, αποτελούμενη από 1 γραμματόσημο ονομαστικής αξίας € 1.88, σε 190.000 τεμάχια, σε φύλλα των 8. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ προς € 2.46.

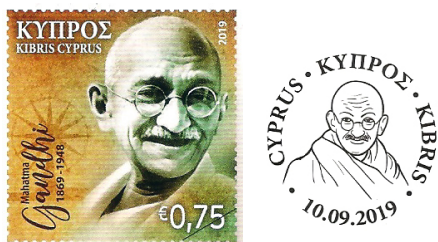

• Στις 9 Ιουλίου 2019 κυκλοφόρησε επίσης η αναμνηστική σειρά με τίτλο **"Γυμναστικοί Σύλλογοι Κύπρου"**, αποτελούμενη από 6 γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 2.04, σε 45.833 πλήρεις σειρές, σε φύλλα των 6. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 διπλοί ΦΠΗΚ προς € 3.10.

• Στις 10 Σεπτεμβρίου 2019 κυκλοφόρησε η αναμνηστική σειρά με τίτλο **"Επέτειοι - Γεγονότα"**, αποτελούμενη από 3 γραμματόσημα (**70 Χρόνια του Συμβουλίου της Ευρώπης, 75 Χρόνια του Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας και 20 Χρόνια Συνεργασίας ΕΜΣ**) συνολικής ονομαστικής αξίας € 1.39, σε 90.000 πλήρεις σειρές, σε φύλλα των 8. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ προς € 2.00.

• Την ίδια ημερομηνία (9/09/2019) κυκλοφόρησε επίσης η αναμνηστική σειρά με τίτλο **"100 Χρόνια από τη γέννηση του Μαχάτμα Γκάντι"**, αποτελούμενη από 1 γραμματόσημο ονομαστικής αξίας € 0.75, σε 90.000 τεμάχια, σε φύλλα των 8. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ προς € 1.12.

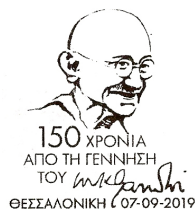
β) ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ

• Με την ευκαιρία της διοργάνωσης των Β' Παράκτιων Μεσογειακών Αγώνων που πραγματοποιήθηκαν από 25 έως 31 Αυγούστου στην Πάτρα, χρησιμοποιήθηκε στις 25 Αυγούστου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων στο **Φεστιβάλ Επιδαύρου**, χρησιμοποιήθηκαν Ειδικά χρονολογικά σήμαντρα στις 28-29 Ιουνίου, 05-06, 12-13, 19-20, 26-27 Ιουλίου και 02-03, 09-10 Αυγούστου 2019.

- Με την ευκαιρία της επετείου των 150 χρόνων από τη γέννηση του Μαχάτμα Γκάντι, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Ινδία είναι φέτος η τιμώμενη χώρα στη Δ. Ε. Θεσσαλονίκης, κυκλοφόρησε στις 07 Σεπτεμβρίου η εικονιζόμενη σφραγίδα..

- Με την ευκαιρία της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης χρησιμοποιήκα από 07/09/2019 έως 15/09/2019 έκτακτο ειδικό σήμαντρο.

ΚΥΠΡΟΥ

- C 4/2019. Με την ευκαιρία της "Γιορτής του Κρασιού" στη Λεμεσό (30/08 - 08/09/2019), χρησιμοποιήθηκε την ημέρα των εγκαινίων η γνωστή κατ' έτος επαναλαμβανόμενη σφραγίδα.

- S5/2019. Με την ευκαιρία της "Γιορτής του Κρασιού" στη Λεμεσό χρησιμοποιήθηκε από 26/08 έως 06/09/2019 το γνωστό κατ' έτος επαναλαμβανόμενο αναμνηστικό σύνθημα.

- S6/2019. Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για το 35ο Φεστιβάλ Αγίας Νάπας (26-29 Σεπτεμβρίου 2019) χρησιμοποιήθηκε από 23/07 Σεπτεμβρίου το γνωστό κατ' έτος επαναλαμβανόμενο αναμνηστικό σύνθημα.

Παντού τα πάντα!

"Δυστυχώς επτωχέσαμεν"

Τον τελευταίο καιρό, όλοι οι συνδρομητές των νέων εκδόσεων γραμματοσήμων των Ταχυδρομείων της Ιρλανδίας έλαβαν από την Διεύθυνση Φιλοτελισμού της χώρας το εικονιζόμενο δίγλωσσο δελτάριο (ιρλανδικά στη μία όψη και αγγλικά στην άλλη), με το οποίο τους ενημερώνει για την οικονομική κατάστασή του ταχυδρομείου και τις αλλαγές που αναπόφευκτα θα γίνουν. Το αναδημοσιεύουμε διότι είναι χαρακτηριστικό της κατάστασης που, δυστυχώς, επικρατεί διεθνώς.

Αγαπητέ πελάτη,

Σε μια προσπάθεια σταθεροποίησης της οικονομικής κατάστασης των Ταχυδρομείων της Ισλανδίας, το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε να καταργήσει στο τέλος του έτους την Υπηρεσία Φιλοτελισμού (Postphil) στην τρέχουσα μορφή της. Η Postphil λειτουργεί με ζημία από το 2014. Τα έσοδα μειώθηκαν σημαντικά λόγω της μείωσης του αριθμού των πελατών, ενώ οι λειτουργικές δαπάνες παρέμειναν οι ίδιες. Με τα σημερινά δεδομένα, δεν υπάρχει βεβαιότητα σχετικά με τον αριθμό των εκδόσεων γραμματοσήμων τα επόμενα χρόνια. Ωστόσο, είναι βέβαιο ότι θα υπάρξει μείωση του αριθμού τους και του αριθμού των ημερομηνιών έκδοσης τους ανά έτος.

αριθμού των πελατών, ενώ οι λειτουργικές δαπάνες παρέμειναν οι ίδιες. Με τα σημερινά δεδομένα, δεν υπάρχει βεβαιότητα σχετικά με τον αριθμό των εκδόσεων γραμματοσήμων τα επόμενα χρόνια. Ωστόσο, είναι βέβαιο ότι θα υπάρξει μείωση του αριθμού τους και του αριθμού των ημερομηνιών έκδοσης τους ανά έτος.

Με θερμούς χαιρετισμούς
Το προσωπικό του Postphil

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Από το μοτοποδήλατο στη μοτοσυκλέτα

- 1. Γέννηση και αρχικά μπόδια**
 - 1.1 Μηχανικά άλογα "Αρμοκίνητα & Εκρηκτικά"
 - 1.2 Επίτονη πρόοδος
 - 1.3 Η βιομηχανία αναπτύσσεται

- 2. Εξέλιξη χάρη στο συναγωνισμό**
 - 2.1 Τα Γκραν Πρι: πορεία μέχρι την κορυφή
 - 2.2 Αντοχή και ανώμαλος δρόμος
 - 2.3 Παντός εδάφους, σε σκόνη και λάσπη

- 3. Όταν η μοτοσυκλέτα γίνεται χρήσιμη**
 - 3.1 Γρήγορη παράδοση και διανομή αγαθών
 - 3.2 Ένστολοι μοτοσυκλετιστές
 - 3.3 Πρακτική μοτοσυκλέτα και τα "παράγωγα"
 - 3.4 Η μοτοσυκλέτα στην αναταραχή

- 4. Η μοτοσυκλέτα στον κόσμο**
 - 4.1 Η στολή του μοτοσυκλετιστή: μεταξύ προφύλαξης και μόδας
 - 4.2 Εξοπλισμός και συντήρηση της μηχανής
 - 4.3 Μοτοσυκλέτα και θεάματα
 - 4.4 Ο μικρόκοσμος της μοτοσυκλέτας

Νέο ΔΣ στην Κύπρο

Το νέο ΔΣ της Φιλοτελικής Εταιρείας Κύπρου συστάθηκε σε σώμα ως εξής:

Άκης Χρήστου Προέδρος
 Δημήτρης Χαράσης Αντιπρόεδρος
 Κώστας Αθανασίου Γ. Γραμματέας
 Κώβστας Εγγλέζος Ταμίας
 Ανδρέας Ηλιάδης Έφορος
 Στέλιος Λειβαδιώτης Μέλος
 Ανδρέας Σταματάρης Μέλος
 Στέλιος Θεοφίλου Αντ/σωπος Λεμεσού
 Στέφανος Στεφάνου Μέλος Λεμεσού
 Ανδρέας Αθανασίου Μέλος
 Μιχάλης Ιωάννου Μέλος
 Ανδρέας Τζιζώρτζης Αντ/σωπος Πάφου

Ξένη αναδημοσίευση άρθρου μας

Η ιστοσελίδα της Φιλοτελικής και Νομισματικής Εταιρείας του Κάλιαρι της Σικελίας αναδημοσίευσε για δεύτερη φορά σε τρεις μήνες άρθρο του περιοδικού μας. Αυτή τη φορά πρόκειται για το άρθρο *Η Μάχη των Αρδεννών, που δημοσιεύτηκε στο τεύχος 76 του Δεκεμβρίου 2019.* (<http://assfilateliccacagliari.altervista.org/la-battaglia-delle-ardenne/>).

Νέο εκδοτικό πρόγραμμα των ΕΛΤΑ

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου των ΕΛΤΑ, από το τρέχον έτος και εφεξής θα εκδίδονται μόνο δέκα σειρές γραμματοσήμων ετησίως. Ήδη μάλιστα έχουν επιλεγεί και προγραμματιστεί οι ακόλουθες έξι που θα κυκλοφορήσουν το 2020: 1. Ευροπα 2020 Ιστορικές ταχυδρομικές διαδρομές. 2. Euromed, παραδοσιακή γαστρονομία της Μεσογείου, 3. Παιδί και γραμματόσημο, 4. Ολυμπιακοί Αγώνες ΤΟΚΙΟ 2020, 5. Αρχαία θέατρα της Ελλάδας, 6. Χριστούγεννα 2020.

Ωστόσο, όπως είναι γνωστό, θα εξακολουθήσουν να εκδίδονται τα λεγόμενα Ειδικά

Προσωπικά Γραμματόσημα, για την έκδοση και κυκλοφορία των οποίων δεν υπάρχει κανένας περιορισμός.

Η έκθεση EFIRO 2019

Στην εθνική έκθεση της Ρουμανίας που διεξήχθη από 19-21 Σεπτεμβρίου, στην οποία συμμετείχε και η Ελλάδα κατόπιν προσκλήσεως, τα ελληνικά εκθέματα έλαβαν τις ακόλουθες βραβεύσεις:

Αλέξιος Παπαδόπουλος, *Βρετανική αλληλογραφία προς Κωνσταντινούπολη μέσω Μασσαλίας με γαλλικό ταχυδρομικό πλοίο, 90 G (ΤΙ)*

Νίκος Καρανικόλας, *Επισημάνσεις Inselfrost 1944-1945, 88 LG + SP (ΤΙ)*

Θανάσης Πάσχος, *Ελληνικό ταχυδρομείο Θεσσαλονίκης 1912-1950 86 LV (ΤΙ)*

Παναγιώτης Καγκελάρης, *Ελληνικές Εκδόσεις Θράκης 1920 84 V (ΠΦ)*

Μαρία Αλμπάνη, *Κρήτη 1940-46: τα σκληρά χρόνια 84 V (ΤΙ)*

Κώστας Χριστοδουλίδης, *Μετεωρολογία, 83 V (ΘΦ)*

Γιώργος Περίν, *Δωδεκάνησα, σφραγίδες συστημένων ιταλικής μη στρατιωτικής ταχυδρομικής υπηρεσίας 1912-1943, 81 V*

Χρήστος Γκίκας, *Εκδόσεις ανέμων: Δοκίμια & σφάλματα, 79 LS*

Γιώργος Περίν *Στρατιωτικές σφραγίδες λογοκρισίας 1940-1943, 79 LS*

Παναγιώτης Καγκελάρης *"Μουχταριέτ", Η έκδοση "Muhtariyet" της Αυτόνομης Διοίκησης Δυτικής Θράκης (1913), 78 LS*

Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού, *Θεματικός Φιλοτελιστής, 86 LV (ΦΦ)*

Παντελής Λεούσης, *Εγχειρίδιο Θεματικού Φιλοτελισμού, 91 G (ΦΦ)*

Μέλος της επιτροπής κριτών και αντιπρόσωπος ήταν ο Γιώργος Θωμαρέης.